

ВКБООН
Агенция на ООН за бежанците

**ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА
КРИТЕРИИТЕ НА ВКБООН ЗА ОЦЕНКА НА НУЖДТА
ОТ МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА НА ИРАКСКИ ЛИЦА,
ТЪРСЕЩИ УБЕЖИЩЕ**

Настоящият доклад е изготвен от ВКБООН въз основа на информация, получена от разнообразни публично достъпни източници, анализи и коментари, както и от информация, получена от персонала на ВКБООН или от персонала на изпълняващите партньори в Ирак. Съдържащата се тук информация няма претенциите нито за изчерпателност по отношение на условията в изследваната страна, нито да бъде използвана като решаващо условие при определяне на основателността на всяка отделна молба за получаване на статут на бежанец или на убежище. Включването на информация или мнения на трети страни в настоящия доклад не представлява одобрение от страна на ВКБООН на тази информация или мнения.

Върховен комисар за бежанците на Организацията на обединените нации
(ВКБООН)
Женева
Декември 2007 г.

Съдържание

Списък на съкращенията	3
Резюме	5
I. Въведение	8
II. Основни развития в политиката и сигурността.....	9
1. „Вълната”.....	9
2. “Движения за „пробуждане”.....	12
3. „Замразяване” на дейността на Армията на Мехди.....	17
4. Сектантска сегрегация.....	18
5. Политическо помирение.....	20
6. Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалация на вътрешношиитските сблъсъци	24
7. Гражданска сигурност.....	27
а) цивилни жертви.....	27
б) Разселване и завръщане.....	29
III. Сигурността в Централен Ирак.....	31
1. Провинция Багдад.....	31
2. Провинция Ал Анбар.....	34
3. Провинции Дияла и Салах ал Дин.....	35
4. Провинции Киркук и Ниневия.....	37
IV. Сигурността в Южен Ирак.....	39
1. Провинция Басра.....	39
2. Провинции Диуания, Мисан, Уасит, Мутанна и Ди Кар	43
3. Провинции Кербала и Наджеф.....	45
4. Провинция Бабил.....	47
V. Заключение.....	48

Списък на съкращенията

АВБ/АВП	Алтернатива за вътрешно бягство/Алтернатива за вътрешно преселване
ИИП	Иракска ислямска партия
АИМ	Американски институт за мир
АКИ	Ал Кайда в Ирак
АМ	Армия на Махди/Мехди
АМИА	Асирийска международна информационна агенция
АФП	Агенция Франс Прес
Би Би Си	Британска медийна корпорация
ВКБООН	Върховен комисар на ООН за бежанците
ВКВ	Временна коалиционна власт
ВРЛ	Вътрешно разселени лица
ВСИРИ	Върховен съвет на ислямската революция в Ирак
ГА	Гласът на Америка
ГИ	Гласовете на Ирак
ДД на САЩ	Държавен департамент на САЩ
ДПА	Дойче Пресе Агентур
ДЧПИ	Дружество на Червения полумесец в Ирак
ЕФС	Експлозивно формиран снаряд
ИБК	Ирак Боди Каунт
ИВМР	Институт за военни и мирновременни репортажи
ИВУ	Импровизирани взривни устройства
ИМПСИ	Институт за медийни проучвания в Средния изток
ИПС	Интер прес сървис
ИСК	Ислямски съюз на Кюрдистан
ИСС	Иракски сили за сигурност
ИФС	Иракски фронт за съгласие
КДП	Кюрдска демократическа партия
КПИ	Контрол на провинциите в Ирак
КСМ	Кришчън Сайънс Монитор
КУНА	Кувейтска информационна агенция
МКГ	Международна кризисна група
МНС-И	Многонационални сили в Ирак
МО на САЩ	Министерство на отбраната на САЩ
МОМ	Международна организация по миграция
МРМ	Министерство на разселването и миграцията
НОР	Национално обществено радио
НПО	Неправителствена организация
НРД	Национален разузнавателен доклад
НСР	Национален съвет по разузнаване
ОИА	Обединен иракски алианс
ОМРИ	Обединена мрежа за регионална информация (Обединени нации)
ООН	Организация на обединени нации
ПСК	Патриотичен съюз на Кюрдистан
РПГ	Ръчен противотанков гранатомет
РПК	Регионално правителство на Кюрдистан
РСЕ/РС	Радио „Свободна Европа“/ Радио „Свобода“
САЩ	Съединени американски щати
СМВ	Съвет за международни връзки

СП на САЩ Сметна палата на САЩ
СП Съвет на представителите
СС Съвет за сигурност
ЦСМИ Център за стратегически и международни изследвания
ЮНАМИ СПЧ Мисия за подпомагане на Ирак на ООН, Служба по права на човека
ЮНАМИ Мисия за подпомагане на Ирак на ООН
ЮНЕСКО Организация на обединените нации по въпросите на образованието,
науката и културата

Резюме

През август 2007 г. ВКБООН издаде своите „Насоки за определяне на критериите на ВКБООН за оценка на нуждата от международна закрила на иракски лица, търсещи убежище”¹. Целта на Насоките е да се улесни оценката на нуждата от международна закрила на търсещи убежище от Ирак. В това отношение, те ще са полезни и на онези, които вземат решение по индивидуалните молби за предоставяне статут на бежанец и тези, които се занимават с изработването на държавната политика във връзка с търсещите убежище от Ирак. Те допълват издадения на 18 декември 2006 г. „Наръчник при завръщане и позиция на ВКБООН относно нуждата от международна закрила на иракчани извън Ирак, (коригиран, април 2007 г.)”².

Насоките за критериите се основават главно на информация, събрана до средата на февруари 2007 г. ВКБООН издава настоящото Допълнение с цел актуализацията на Насоките за критериите в отговор на исканията за актуализиране на информацията за страната на произход относно положението в Централен и Южен Ирак, особено в светлината на последните събития в тези райони на страната. Фокусът на актуализацията пада върху събитията в Централен и Южен Ирак от февруари до ноември 2007 г. Въпреки развитията и в северните провинции Сюлеймания, Ербил и Дахук през този период, особено във връзка с напрежението по границата с Турция, те не са разгледани в настоящото Допълнение, тъй като, общо взето, те нямат такова значение относно съображенията за международната закрила за търсещите убежище лица от Ирак.

Допълнението разглежда главно най-значимите развития по отношение на сигурността и политиката между февруари 2007 г. и ноември 2007 г. То обхваща голям брой ключови теми и въпроси, които първоначално са разгледани в Насоките за критериите, като общата ситуация със сигурността, сектанското насилие, сектантската сегрегация и политическото помирение. Други теми са разгледани за пръв път в това Допълнение и включват „вълната” от американски войски, развитието на движения за „пробуждане” (племенни и въстанически групи, обръщащи се срещу Ал Кайда в Ирак), „замразяването” на дейността на Армията на Мехди, и предаването на контрола върху сигурността и нарастването на насилието между шиитските групи в Южен Ирак.

Информацията показва, че ситуацията със сигурността в някои части от Централен Ирак се е подобрила. Сред най-видимите са значителното намаляване на сектантските убийства и общия брой на гражданските жертви. В Централен и Южен Ирак обаче продължава нарушаването на правата на човека, както и насилието между отделните секти и вътре в тях. Все още е голям броят на гражданските жертви вследствие на целенасочени актове на насилие, включващи взривяване на коли-бомби, самоубийствени атаки, схватки с ръчно огнестрелно оръжие, отвличане на хора и извънсъдебни екзекуции, които са често явление в много части на Централен и Северен Ирак, въпреки че тяхната интензивност варира между отделните провинции. Политическите и сектантските убийства, отвличанията и убийствата на журналисти, други специалисти, членове на религиозни групи и на етнически малцинства, на лица, за които не се смята, че следват „ислямските” правила и бившите членове на партията Баат, са все още реалност. Иракските въоръжени сили продължават да срещат сериозни предизвикателства при поддържането на закона и реда.

¹ UNHCR, *UNHCR's Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Iraqi Asylum-seekers*, August 2007, available in UNHCR's Refworld at <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=46deb05557> (further: “UNHCR, Eligibility Guidelines August 2007”).

² UNHCR, *UNHCR Return Advisory and Position on International Protection Needs of Iraqis Outside Iraq*, 18 December 2006 (Corr., April 2007), available in UNHCR's Refworld at <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=46371aa72>.

По отношение на политическите развития, това Допълнение подчертава, наред с другото, и подписването на споразумението за национално единство през август 2007 г. от висши шиитски, сунитски и кюрдски политически лидери, в което те се съгласяват да освободят хиляди затворници, задържани без обвинения. Споразумението също така даде сигнали за насърчаване усилията за национално помирение. Обаче, въпреки споразумението, приемането на важни закони по въпроси като петрола, разпускането на партията Баат, разоръжаването на милицията и местните избори продължават да бъдат бавени. Правителството бе отслабено с оттеглянето от кабинета на няколко политически фракции, включително блоковете на Садр и на сунитите. Много от очакваните политически промени в Ирак не бяха осъществени. Ситуацията остава във висока степен критична и непредсказуема.

Продължава както вътрешното, така и външното разселване в резултат на сериозното нарушаване на правата на човека и насилие между и вътре в отделните секти. За разселените лица е изключително трудно да се придвижват на територията на Ирак и в съседните държави, поради по-рестриктивната политика, прилагана на границите на провинциите и държавата. От друга страна, значителен напредък в периода след издаването на Насоките за критериите е завръщането на разселени иракчани както от територията на страната, така и извън нея. Броят на завърналите се е сравнително скромнен. Не може да се установени ясно изразена тенденция нито за броя на завърналите се, нито за мотивите или устойчивостта на тази тенденция. По показанията на завърналите се, интервюирани от ВКБООН относно причините за тяхното завръщане и обективната ситуация в Ирак, ВКБООН не може да направи заключение, че тези завръщания сигнализират за ситуация, която би дала основания на този етап за промяна на позицията му относно търсещите убежище от Ирак.

Актуализираната информация не показва, че в периода между февруари и декември 2007 г., дори и най-значителните подобрения в сигурността и политиката, са намерили израз в политическо помирение, изграждане на силни и несектантски държавни институции, възстановяването на закона и реда, реформирането и адекватното предоставяне на услуги. По този начин ВКБООН поддържа позицията, първоначално изложена в Насоките за критериите по отношение оценката на нуждата от международна закрила на търсещите убежище от Ирак. Накратко, тази позиция е следната:

Във връзка с търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак:

- ВКБООН счита, че търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак се нуждаят от международна закрила.
- Търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак трябва да се считат за бежанци въз основа на критериите на конвенцията от 1951 г.
 - В случаите, при които такива търсещи убежище лица не се признават за бежанци съгласно критериите на Конвенцията от 1951 г., трябва да им бъде предоставена международна закрила чрез прилагането на разширеното определение за бежанец или по друг начин чрез допълнителни форми на закрила.
 - ВКБООН счита, че като цяло няма алтернатива за вътрешно бягство/алтернатива за вътрешно преселване (АВБ/АВП) в Централен и Южен Ирак. Когато обаче

трябва да се оцени наличието на алтернатива чрез национална процедура, това трябва да бъде направено внимателно, като се вземат предвид специфичните обстоятелства при кандидатстващия. Въпросът с наличието на АВБ/АВП в трите северни провинции за лица от Централен и Южен Ирак трябва да бъде внимателно преценяван за всеки отделен случай, като особено се вземе под внимание, анализа на приложимостта и основателността в Насоките за критериите.

По отношение на търсещите убежище иракчани от трите северни провинции:

- Нуждата от международна закрила на търсещите убежище иракчани от трите северни провинции трябва да бъде индивидуално преценявана въз основа на определението за бежанец на Конвенцията от 1951 г. В случаите, когато търсещият убежище не се признава за бежанец съгласно Конвенцията от 1951 г., но въпреки това докаже нужда от закрила, за които допълнителните форми на закрила могат да бъдат подходящи, случаят трябва да бъде преценяван съобразно това.
- ВКБООН смята, че няма АВБ/АВП за търсещите убежище от трите северни провинции в Централен и Южен Ирак. Където има вероятност за АВБ/АВП на територията на самите три северни провинции, тя трябва да бъде проучена внимателно за всеки отделен случай. Специално внимание трябва да бъде обърнато на подчертаните в Насоките за критериите категории лица, които несъмнено не биха могли да намерят АВБ/АВП в трите северни провинции.

Във всички случаи, трябва да се обърща съответното внимание на възможните основания за изключване съгласно чл. 1(F) от Конвенцията от 1951 г.

I. Въведение

Както е изтъкнато в „Насоките за определяне на критериите на ВКБООН за оценка на нуждата от международна закрила на иракски лица, търсещи убежище” от август 2007 г., в продължение на няколко години ситуацията в много части на Ирак се характеризира със сектантски убийства, мащабни самоубийствени атаки, крайпътни бомби и борба между бунтовнически групи и МНС-И /ИСС, като последиците от всичко това са многобройни цивилни жертви и разселване на хора.³ Страната страда от липса на закон и ред, както и от продължаващо насилие по сектантски или политически причини.

В това Допълнение, което актуализира Насоките за критериите с информация от страната на произход относно Централен и Южен Ирак от февруари до ноември 2007 г., Раздел II прави обзор на основните развития в политиката и сигурността през последната година.⁴ Те са предимно от военно естество и включват увеличаване на войските на Съединените щати в и около Багдад (“вълната”),⁵ появата на военен конфликт между сунитските племена и бунтовническите групи от една страна, срещу Ал Кайда в Ирак (АКИ) от друга страна,⁶ както и обявеното замразяване на дейностите на Армията на Мехди.⁷ Раздел II изследва също така сектантската сегрегация, предаването на сигурността в Южен Ирак, ескалацията на насилието между шиитите и сигурността на цивилните. Обръща се внимание също и на широко отразяваното напоследък завръщане на разселени лица от местата на вътрешно и външно разселване.

Последиците от тези събития върху сигурността са подробно изложени по провинции, в Раздел III (Централен Ирак) и Раздел IV (Южен Ирак). Както е видно, има частично подобрене на ситуацията по сигурността в Централен Ирак с намаляване броя на атаките,⁸ сектантските убийства и общия брой на цивилните жертви,⁹ въпреки че в други части броят на цивилните жертви остава голям. За да избегнат конфронтация с МНС-И /ИСС, някои бунтовнически групи се преместиха в други провинции, където впоследствие се увеличиха случаите на насилие. В Южен Ирак тези военни събития оказват слабо въздействие върху ситуацията по сигурността, и се наблюдава ескалация на насилието между шиитите.¹⁰

³ Виж UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, стр. 23, виж по-горе бележка 1.

⁴ Виж също: Alissa J. Rubin, *A Calmer Iraq: Fragile, and Possibly Fleeting*, New York Times, 5 December 2007, <http://www.nytimes.com/2007/12/05/world/middleeast/05surge.html>.

⁵ Виж по-долу Раздел II.1: “Вълната”.

⁶ Виж по-долу Раздел II.2: Движения за „пробуждане”.

⁷ Виж по-долу Раздел II.3: „Замразяване” на дейностите на Армията на Мехди.

⁸ Американските военни докладваха на 15 ноември 2007 за силно намаление в броя на крайпътните бомби и други приготвени в домашни условия есплозивни устройства в Ирак с 1,560 ИВУ, насочени към МНС-И или иракчани, идентифицирани през октомври 2007, след силен месечен спад от 3,239 през март. Военните, обаче признават, че 1,560 е все още “значителен брой”; Stephen Farrell, *Fewer Roadside Bombs in Iraq*, U.S. Says, The New York Times, 16 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/16/world/middleeast/16iraq.html>. На 12 ноември 2007 американските военни обявиха, че ракетните и минометните атаки в Ирак са спаднали до най-ниското си ниво от февруари 2006; един ден по-рано премиерът Нури ал Малики каза, че взривовете с коли-бомби и крайпътните бомби в Багдад са по-малко със 77 % от преди пускането в ход на „вълната”; BBC, *Iraq rocket fire 'falls sharply'*, 12 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7090535.stm.

⁹ Виж по-долу Раздел II.7: Гражданска сигурност, а) Цивилни жертви.

¹⁰ Виж по-долу Раздел II.6: Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалация на вътрешните шиитски сблъсъци.

II. Основни развития в политиката и сигурността

I. „Вълната“

От февруари 2007 г. има постепенно увеличаване на американските войски в Багдад, Ал Анбар и т.нар. „Пояс около Багдад“.¹¹ Освен това, МНС-И /ИСС проведеха няколко широкомащабни операции по сигурността срещу въоръжените групировки.¹²

В доклада си пред Конгреса на 10 и 11 септември 2007 г., генерал Дейвид Х. Петреъс, Главнокомандващ на МНС-И в Ирак, докладва, че „вълната“ от американски войски, както е известна, е довела до намаляване на възможностите на АКИ и разпадането на шиитските екстремистки милиции.¹³ Според Генерал Петреъс „военните цели на вълната до голяма степен са постигнати“ с „подобряването на ситуацията със сигурността в Ирак (...)“.¹⁴

Увеличеното военно присъствие на Съединените Щати помогна за предотвратяването на мащабни атаки и за намаляване на сектантските убийства, които се бяха превърнали в обичайно явление в Багдад и други области на Централен Ирак. Тези инциденти, обаче, в никакъв случай не са спрели. Продължават редовните атаки с коли-бомби, самоубийствените атаки, престрелките с ръчно огнестрелно оръжие и минометните атаки, насочени срещу МНС-И /ИСС и цивилното население. Последните инциденти в Багдад и други области на Централен Ирак показват, че ситуацията остава крайно несигурна при наличието на военни групировки, които все още са действени и причиняват цивилни жертви. Така например на 1 декември 2007 г. десетки предполагаеми бойци на АКИ, нахлуха в шиитското село Дуайлия в провинция Дияла, убивайки най-малко 14 души, включително жени и деца, и разрушавайки десет къщи.¹⁵ На 23 ноември 2007 г., бомба бе взривена на пазара за домашни животни „Ал Газал“ в центъра на Багдад, убивайки най-малко 13 души и ранявайки други 60.¹⁶ Един ден по-рано, на 22 ноември 2007 г., десет минометни бомби падат в силно укрепената Зелена зона на Багдад, в която се помещават посолствата на Съединените щати и Обединеното кралство, Иракският парламент и много правителствени министерства. В същия ден предполагаеми бойци на АКИ направиха изненадваща атака срещу ИСС и въоръжените членове на племена в областта Хур Риджаб в южната част на

¹¹ Американските военни временно увеличиха броя на своите сили в Багдад и околните райони до 28 500 военни. До средата на юни 2007 г. бяха пристигнали всички допълнителни войски; Alister Bull, *US says Iraq troop surge complete*, Reuters, 15 June 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/BUL522174.htm>.

¹² Те включват провеждания в Багдад „План за сигурност на Багдад“ и „Операция призрачен гръм“, които включваха едновременни операции в провинциите Дияла („Операция пронизваща стрела“), Бабил („Операция Марн Торч“ и „Операция десантен орел“) и Ал-Анбар между юни и август 2007; US Central Command, *MNC-I conducts Operation Phantom Thunder*, 20 June 2007, [http://www.centcom.mil/sites/uscentcom2/Lists/Current Press Releases/DispForm.aspx?ID=5154](http://www.centcom.mil/sites/uscentcom2/Lists/Current%20Press%20Releases/DispForm.aspx?ID=5154).

¹³ General David H. Petraeus, *Report to Congress on the Situation in Iraq*, 10-11 September 2007, <http://www.defenselink.mil/pubs/pdfs/Petraeus-Testimony20070910.pdf> (също така: „Petraeus, *Report to Congress September 2007*“). Генералният секретар на ООН в последния си доклад до Съвета за сигурност съобщава, че „многонационалните сили и операциите на Иракските сили за сигурност са помогнали за намаляването на броя на инцидентите с масови жертви чрез налагане на засилени мерки за забрана на движението на оръжейни системи и експлозивни устройства;“ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 1770 (2007)*, 15 October 2007, S/2007/608, para 54, available in UNHCR's Refworld at <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=471855f62> (също така: „UN SC, *Report October 2007*“).

¹⁴ Petraeus, *Report to Congress September 2007*, стр. 1, виж по-горе бележка 13.

¹⁵ BBC, *Militants kill 14 Iraqi villagers*, 1 December 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7122598.stm.

¹⁶ Stephen Farrell, *Bomb at a Market Shatters Lull for Baghdad*, The New York Times, 24 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/24/world/middleeast/24iraq.html>.

Багдад, като използват ръчни противотанкови гранатомети и автоматични оръжия. Атаката запалва жестока битка, в която според сведенията загиват над двадесет души.¹⁷

Има признаци, че главните участници в насилието в Ирак, т.е. АКИ и Армията на Мехди, не са напълно победени.¹⁸ Според сведенията, много екстремисти от АКИ са се преместили на изток и север, за да избегнат конфронтация с МНС-И /ИСС и техните племенни съюзници.¹⁹ Действително провинциите Дияла, Сала ал Дин, Киркук и Нинава бяха много несигурни, включително и поради няколко от най-сериозните атаки през 2007 г.. Смята се, че Армията на Мехди, която по-скоро избягва да привлича вниманието към себе си през последните месеци в Багдад и официално замрази своята дейност от края на август 2007 г.,²⁰ частично се е преместила към Южните провинции, където сега е включена в нестихващи битки с други шиитски групировки.²¹ Смята се, че Муктада ал Садр,²² радикалният духовник, който създаде Армията на Мехди през 2003 г., отново поема контрол върху нея, включително като позволява на американските военни да преследват нелоялни елементи.²³ Според някои наблюдатели, борбата на АКИ и Армията на Мехди би могла да се разпали отново в голям мащаб, щом „вълната“ се отдръпне.²⁴

¹⁷ Ann M. Simmons and Tina Susman, *Battle in Baghdad kills at least 24*, Los Angeles Times, 23 November 2007, <http://www.latimes.com/news/nationworld/world/la-fg-iraq23nov23,1,6273392.story?track=rss>.

¹⁸ Генерал Петреъс даде оценка в края на октомври 2007, че AQI вече не функционира с големи сили в никой от кварталите на Багдад. Той обаче предупреди, че *“те остават много смъртоносни, много опасни, способни във всеки един момент да се мобилизират и нанесат сериозен удар, и ние трябва да знаем това;”*; Joshua Partlow and Amit R. Paley, *Sunni Violence in Baghdad Called Disrupted*, The Washington Post, 28 October 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/27/AR2007102701460.html>. Висш американски командир в Ирак каза през октомври 2007 г., че американските сили са “разбили” AQI в провинция Ал Анбар; Meredith Buel, *US Military says Iraqi Al-Qaida Group Defeated in One Province*, VOA, 15 October 2007, <http://www.voanews.com/english/2007-10-15-voa50.cfm>. По същото време вестник Уошингтън Поуст съобщи, че *“американските военни вярват, че са действали унищожително и вероятно са нанесли необратими удари на терористичната организация в Ирак през последните месеци, което е накарало някои генерали да направят изявления за победа над групировката.”* Според генерал-лейтенант Реймънд Т. Одиеро, вторият по ранг американски командир в Ирак, поддържащите структури на AQI и снабдителните канали са били отслабени, а техните възможности – понижени с 60% до 70% от началото на 2007 г.; Thomas E. Ricks and Karen DeYoung, *Al-Qaeda In Iraq Reported Crippled*, The Washington Post, 15 October 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/14/AR2007101401245.html>. Виж също Greg Bruno, *Profile: Al-Qaeda in Iraq (a.k.a. al-Qaeda in Mesopotamia)*, CFR, 15 November 2007, <http://www.cfr.org/publication/14811/>.

¹⁹ Международната кризисна група (МКГ) нарича тази тактика *“отдръпване, прегрупиране и удар”*; Peter Harling and Joost Hiltermann, *Eyes wide shut*, Le Monde Diplomatique, May 2007, <http://mondediplo.com/2007/05/04iraq>. Виж също: AP, *Violence appears to be shifting from Baghdad*, 25 August 2007, <http://www.msnbc.msn.com/id/20440397/>; USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq*, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Appropriations Act 2007 (Section 9010, Public Law 109-289), June 2007, стр. 20, <http://www.defenselink.mil/pubs/pdfs/9010-Final-20070608.pdf>; Aasim Taha, *Al-Qaeda reportedly taking strongholds in Hamrin mountain*, VOI, 27 April 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/16868target=_blank.

²⁰ Виж Раздел II.3: „Замразяване” на дейностите на Армията на Мехди.

²¹ Виж Раздел II.6: Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалация на вътрешните шиитски сблъсъци.

²² За повече информация за Муктада ал Садр виж: UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, виж по-горе бележка 1, например на стр. 41.

²³ Kristin Roberts, *US analysts see Sadr move aimed at Mehdi Army rogues*, Reuters, 29 August 2007, <http://www.reuters.com/article/idUSN29364154>. Виж също: Babak Rahimi, *Moqtada al-Sadr Stepping into the Power Vacuum*, The Jamestown Foundation, Terrorism Focus, Volume 4, Issue 19, 19 June 2007, <http://www.jamestown.org/terrorism/news/article.php?articleid=2373480>; Damien Cave, *Radical cleric in Iraq reins in his militia*, International Herald Tribune, 25 February 2007, <http://www.iht.com/articles/2007/02/25/news/baghdad.php>. Виж също Раздел II.3: „Замразяване” на дейностите на армията на Мехди.

²⁴ Робърт Мали и Питър Харлинг от МКГ правят паралели между Багдатската „вълна” и „Операция Синбад” в Басра, които *“в най-добрия случай, замразиха на място съществуващата ситуация и баланса на силите, създавайки илюзорна стабилност, която прикри едно брутално и общо изчакване на*

Има също така опасения, свързани със сигурността след (постепенното) изтегляне на американските войски и други сили на МНС-И.²⁵ Съединените щати са в процес на изтегляне на някои сили в провинциите Ал Анбар и Дияла²⁶ и се очаква през юли 2008 г. да се върнат към положението от преди „вълната“, оставяйки приблизително 130 000 военни в Ирак.²⁷ При липсата на политическо помирение²⁸ и преобладаващо сектантство в рамките на ИСС,²⁹ някои експерти смятат, че сектантските убийства биха могли да ескалират отново.³⁰ Американският специален главен инспектор по възстановяването на Ирак предупреди през октомври 2007 г., че

“За области, които включват смесено сунитско-шиитско население, ни беше казано, че напускането на силите на Съединените щати би създадо открити бойни полета за етническо прочистване.”³¹

решиителната схватка. След оттеглянето на британските сили от „вълната“, борбата се възпламени отново.” Те предсказват, че “дори ако въоръжената опозиция отслабне, дори ако сектантското напрежение намалее и дори ако „вълната” моментално постигне целта си, има вероятност съдбата на Басра да се повтори в цялата страна в по-голям, по-хаотичен и по-опасен мащаб”; виж: Robert Malley and Peter Harling, *A lesson in Iraqi illusion*, The Boston Globe, 8 July 2007,

http://www.boston.com/news/globe/editorial_opinion/oped/articles/2007/07/08/a_lesson_in_Iraqi_illusion/.

Виж бележка 215 по-долу за повече информация за “Операция Синбад”.

²⁵ Виж например Richard A. Opiel, *Falluja's Calm Is Seen as Fragile if U.S. Leaves*, The New York Times, 19 August 2007, <http://www.nytimes.com/2007/08/19/world/middleeast/19falluja.html>.

²⁶ Reuters, *US pulling 3,000 troops from Iraq's Diyala province*, 13 November 2007,

<http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L13727119.htm>. Виж също: Sam Dagher, *In key Iraqi area, US starts pulling back*, Christian Science Monitor, 2 November 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1102/p01s06-woiq.html>.

²⁷ По-нататъшно намаляване ще бъде разглеждано следващата пролет, доколкото позволяват условията.

Виж: Petraeus, *Report to Congress September 2007*, стр. 6-7, виж по-горе бележка 13.

²⁸ Виж по-долу Раздел II.5: Политическо помирение.

²⁹ Според най-последния доклад на Сметната палата на САЩ Иракското правителство е постигнало ограничен напредък при развиването на ефективни и несектантски сили, въпреки големите усилия от страна на Съединените щати да обучат и оборудват около 360 000 иракски войници и полицейски служители с цел постепенно прехвърляне върху тях на отговорностите по сигурността, и, в крайна сметка, изтегляне на американските войски от Ирак. Докладът прави оценка, че ИСС са нараснали и провеждат все повече операции против бунтовниците, но до септември 2007 г. само 10 на всеки 140 души от Иракската армия, Националната полиция и Специалните оперативни сили работят независимо от МНС-И; GAO, *Securing, Stabilizing and Rebuilding Iraq, GAO Audits and Key Oversight Issues*, Testimony Before the Committee on Appropriations, Subcommittee on State, Foreign Operations, and Related Programs, U.S. House of Representatives, 30 октомври 2007, стр. 8, <http://www.gao.gov/new.items/d08231t.pdf> (further: “GAO, *Iraq Report октомври 2007*”). По отношение на Иракската армия, Министерството на отбраната на САЩ прави оценка, че “развиването на обединена, несектантска сила, която да бъде в състояние да осигури страната в случай на оттегляне на Коалиционните сили, е затруднено от лоялността на войниците в много военни части към техните племенни и етно-сектантски или политически връзки и свързаните с тях милиции.” USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq*, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Appropriations Act 2007 (Section 9010, Public Law 109-289), септември 2007, стр. 31, <http://www.defenselink.mil/pubs/pdfs/Signed-Version-070912.pdf> (също така: “USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq септември 2007*”). В оценка, изготвена от комисия от пенсиониран американски висши военни служители и ръководени от оттеглилия се генерал от морската пехота Джеймс Джоунс, се казва, че Иракската армия и Специалните сили, въпреки постигнатия до известна степен напредък, няма да бъдат в състояние да поемат вътрешната сигурност от американските сили през следващите 12 до 18 месеца. В оценката се казва, че Министерството на вътрешните работи на Ирак, е “нефункционално”, “министерство само на име”, „проникнато от сектантско и корупция”, което парализира “способността на министерството да (...) осигури вътрешна сигурност за иракските граждани.” Иракската полиция се оценява като “неспособна днес да осигури сигурност на достатъчно равнище, за да защити иракските общности от бунтовници и сектантско насилие.” Освен това иракската национална полиция е описана като “неефективна” и проядена от сектантство. Комисията препоръчва Националната полиция да бъде разпусната и реорганизирана; Independent Commission on the Security Forces of Iraq, *The Report of the Independent Commission on the Security Forces of Iraq*, 6 септември 2007, <http://media.csis.org/isf.pdf> (по-нататък: “Jones report September 2007”).

³⁰ Виж по-долу Раздел II.4: Сектантска сегрегация.

³¹ Като пример докладът посочва багдадския пазар Дора като място, където би могло да се очаква шиитските милиции да изгонят сунитските търговци, ако американските сили се оттеглят; Office of the

Това е особено тревожно в районите със смесено население в миналото, където една група временно прогонва своите съперници, както и в райони, където хомогенни сунитски и шиитски квартали граничат един с друг.³²

2. Движения за “пробуждане”

В края на 2006 г. сунитски племена³³ и бивши бунтовнически групировки³⁴ в провинция Ал Анбар започнаха да се обръщат срещу АКИ, която имаше силна подкрепа там. В началото на 2007 г. американските военните започнаха да поддържат и обучават тези групировки, които те наричат “заинтересовани местни граждани” или “помощни сили по сигурността”. Те окуражаваха разпространението на движенията “за пробуждане” да се разпростират в други провинции, включително Багдад,³⁵ Дияла,³⁶ Сала ад Дин,³⁷

Special Inspector General for Iraq Reconstruction, *Review of the Effectiveness of the Provincial Reconstruction Team Program in Iraq*, 18 October 2007, стр. 24, http://media.mcclatchydc.com/smedia/2007/10/18/10/basra-Seibel.source.prod_affiliate.91.pdf.

³² Reuters, *US report warns of new ethnic cleansing in Iraq*, 18 October 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/N18437055.htm>. Питър Харлинг и Йоост Хилтерман от МКГ заявяват, че “Веднага след като американците военни умиротворят сунитските области и ги предадат на Иракските сили по сигурността, за които е известно, че са на страната на шиитските отряди на смъртта, тези области ще се окажат трудно превземаем за втори път. Привидно непартизанското въълнение би завършило с накланяне баланса в полза на шиитските милиции;” Peter Harling and Joost Hiltermann, *Eyes wide shut*, Le Monde Diplomatique, май 2007, <http://mondediplo.com/2007/05/04iraq>. Виж също: Martin Fletcher, *A ‘Sunni awakening’ – and a recurring nightmare*, The Times, 10 September 2007, http://www.timesonline.co.uk/tol/comment/columnists/guest_contributors/article2412837.ece.

³³ Шейх Абдул Сатар Абу Риша, сунитски племенен водач в провинция ал Анбар, способства за създаването на “Анбарското пробуждане” – коалиция на племенни шейхове и бивши сунитски бунтовнически групи, които се борят с AQI в провинцията. Племенните и бунтовнически водачи все повече се разочароват от поведението на екстремистите, които се опитват да наложат своята хардлайнерска интерпретация на ислямския закон, убиват племенни и бунтовнически дейци, заплашват местните племенни интереси и претендират за ръководна роля в сунитския бунт. Американският президент Джордж У. Буш се среща с шейх Абу Риша и други племенни водачи по време на високо символично пътуване до провинция Ал Анбар на 3 септември 2007. На 13 септември 2007 шейх Абу Риша беше убит извън дома си в столицата на Ал Анбар - Рамади. Братът на Шейх Абу Риша, Ахмед, пое водачеството на движението и се закле да продължи борбата срещу AQI; виж: VOA, *Al-Qaida Claims Responsibility for Killing of Sunni Tribal Leader*, 14 September 2007, <http://www.voanews.com/english/2007-09-14-voa10.cfm>; BBC, *Obituary: Abdul Sattar Abu Risha*, 13 September 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6993370.stm; Mark Kukis, *Turning Iraq’s Tribes Against Al-Qaeda*, Time, 26 December 2006, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1572796,00.html>.

³⁴ Включително Ислямската армия в Ирак, „Революционната бригада от 1920 и Армията на муджахедините. Ислямската армия в Ирак, най-голямата сунитска бунтовническа групировка, състояща се главно от бивши членове на Баат и офицери от армията, прекъсна своите връзки с AQI през април 2007 г. след неколкомесечни вътрешни борби. Въпреки това групировката каза, че остава ангажирана в своята опозиция към Иракското правителство и присъствието на чужди войски в страната; Al Jazeera, *Iraqi group ‘splits’ from al-Qaeda*, 12 April 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/16414; *нак там*, *Sunni group condemns Iraq al-Qaeda*, 6 April 2007, <http://english.aljazeera.net/NR/exeres/A6EC4EAB-854C-4D2F-A922-754648CDED8D.htm>. Виж също: Bernhard Zand, *Insurgents in Iraq Turn on Each Other*, Der Spiegel, 12 June 2007, <http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,487882,00.html>; Bill Roggio, *Islamic Army of Iraq splits from al Qaeda*, The Long War Journal, 12 April 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/04/islamic_army_of_iraq.php

³⁵ Например, през юни 2007 г. в багдадския квартал Ал Амирия избухва жестока битка между AQI, от една страна, и местните жители, Ислямска армия в Ирак и „Революционна бригада от 1920” от друга страна; John Ward Anderson, *Sunni Insurgents Battle in Baghdad*, The Washington Post, 1 June 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/05/31/AR2007053100455.html>. Според сведенията Съветът за избавление на Анбар също е изпратил поделение, за да се бие с AQI. Виж също: AFP, *Sunni fighters take on Qaeda in Baghdad street*, 1 June 2007,

Нинава,³⁸ Киркук³⁹ и Бабил⁴⁰, където сунитските бунтовници водеха сериозна кампания срещу МНС-И/ИСС и иракските цивилни граждани. Такива “заинтересовани граждани” участват в състава на контролно-пропускателни пунктове, патрулират и предоставят на МНС-И /ИСС сведения за бунтовнически дейности, като използват своите местни познания и контакти.⁴¹

АКИ отговори на движенията за “пробуждане” чрез обявяване на кампания за политически убийства на водачи на сунитски племена и бунтовнически групи, както и на техни цивилни сътрудници или критикуващи АКИ. Те обявиха, че са сформирали “специални комитети по сигурността”, за да “убиват племенните дейци, предателите, които опетниха репутацията на истинските племена, подчинявайки се на Кръстоносците.” Те пуснаха в Интернет и списък с имената на племенните водачи, някои от тях със снимки. Лицата на тези, които са били убити, са зачертани. Значителен брой племенни водачи бяха убити през 2007 г. от АКИ.⁴²

По подобен начин, местни шиитски движения, враждебно настроени към Армията на Мехди и предполагаемите ѝ връзки с Иран, а също и разочаровани от борбата между съперническите си милиции, започнаха да се появяват в провинциите Бабил, Уасит, Диуания и Кербала.⁴³ През

http://www.khaleejtimes.com/DisplayArticleNew.aspx?file=data/focusoniraq/2007/June/focusoniraq_June3.xml§ion=focusoniraq.

³⁶ През май 2007 г. племенни водачи обявиха създаването на племенен съюз за прочистване на провинцията от чужди бойци и AQI; DPA, *Tribal leaders in Diyala announce alliance against al-Qaeda*, 10 май 2007, <http://www.earthtimes.org/articles/show/61245.html>. Виж също: Bill Roggio, *The Diyala Salvation Front*, The Long War Journal, 10 May 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/05/the_diyala_salvation.php; VOI, *Sunni tribal leaders join Diala Rescue Council*, 11 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21621.

³⁷ *Пробуждането на Сала ал Дин* е създадено в края на май 2007; Bill Roggio, *Al Qaeda suicide bombers target the Salahadin Awakening*, The Long War Journal, 9 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/al_qaeda_suicide_bom.php; RFE/RL Newslines, *Salah Al-Din Tribes Mobilizing to Fight Al-Qaeda...*, 25 May 2007, Volume 11, Number 96, <http://www.rferl.org/newslines/2007/05/6-SWA/swa-250507.asp>.

³⁸ Salem Areef, *Mosul tribes rally to fight al-Qaeda*, Азаман, 19 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21908; Bill Roggio, *Violence in Iraq drops dramatically*, The Long War Journal, 14 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/violence_in_iraq_dro.php.

³⁹ Информация, получена от ВКБООН, ноември 2007 г.

⁴⁰ През октомври 2007 г., 31 племенни шейха от Махмудия (две трети сунити и една трета шиити) подписаха декларация, като се ангажираха да помогнат на ИСС да получат пълната отговорност за сигурността на Махмудия, племенните членове да осигуряват информация за терористична и криминална дейност, а общността да поеме отговорността за за големия брой граждани, които са били разселени поради насилието. Виж: USIP, *USIP-Facilitated Iraq Reconciliation Agreement a Key Breakthrough for Stability Effort in South Baghdad's "Triangle of Death"*, 19 October 2007, http://www.usip.org/newsmedia/releases/2007/1019_iraq_reconciliation.html; пълното изявление може да бъде намерено на: http://www.usip.org/iraq/mahmoudiya_accord.pdf.

⁴¹ Sumedha Senanayake, *Iraq: Al-Anbar Initiative Makes Progress, But Baghdad Remains Wary*, RFE/RL, 2 November 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/11/484ec3e1-8dc7-4722-98a7-19bb6f41ad06.html>. Виж също : Bill Roggio, *An interview with the "Lion of Arab Jabour"*, The Long War Journal, 22 September 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/09/an_interview_with_th.php.

⁴² Bill Roggio, *Al Qaeda's Ramadan assassination campaign*, The Long War Journal, 6 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/al_qaedas_ramadan_as.php. Виж също : MEMRI, *Al-Qaeda in Iraq Publishes List of Tribal Leaders It Intends to Assassinate Before 'Id Al-Fitr*, 24 септември 2007, http://www.thememriblog.org/blog_personal/en/3005.htm; AP, *Al Qaeda Group Threatens Iraqi Sunnis Who Cooperate With U.S.*, 15 September 2007, <http://www.foxnews.com/story/0,2933,296897,00.html>; Jane's, *Al-Qaeda in Iraq's assassination campaign*, 15 October 2007, http://www.janes.com/news/security/terrorism/jtic/jtic071015_1_n.shtml; Bill Roggio, *Al Qaeda suicide bombers target the Salahadin Awakening*, The Long War Journal, 9 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/al_qaeda_suicide_bom.php. Виж също инцидентите, включени в различните Анекси.

⁴³ Bill Roggio, *Violence in Iraq drops dramatically*, The Long War Journal, 14 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/violence_in_iraq_dro.php. Виж също:

октомври 2007 г. бе съобщено, че “са се влошили връзките” между Армията на Мехди и шиитите в няколко шиитски квартала на Багдад. Според сведенията, жителите обвиняват Армията на Мехди в престъпни действия, включително убийството на цивилни шиити.⁴⁴ Народната съпротива срещу Армията на Мехди, обаче, може да не получи широко разпространение като сунитската съпротива срещу АКИ, поради нейния хардлайнерски ислямски модел и безразборни убийства на цивилни, които отчуждиха много сунити.⁴⁵

Съединените щати изразиха надежда, че съвместната им работа с тези нови “помощни сили по сигурността” ще доведе до политическо помирение “отдолу нагоре”, имайки предвид, че усилията за помирение на национално ниво бяха блокирани.⁴⁶ Бе признато, че тези инициативи са допринесли за намаляване на насилието.⁴⁷ От друга страна, племенните и бунтовническите бойци, които са въввлечени в убийства и задържане на предполагаеми бойци на АКИ, до голяма степен не работят напълно под командването на обособени военни структури и тяхната лоялност не винаги е ясна.⁴⁸ Иракското правителство, въпреки че като цяло подкрепя движенията за “пробуждане”,⁴⁹ изрази в

Gordon Lubold, *A variation on a successful effort appears to be curbing attacks south of Baghdad*, Christian Science Monitor, 2 October 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1002/p01s07-wome.htm>; Kim Gamel, *U.S. expands Anbar model to Iraq Shiites*, AP, 17 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21798; Bill Roggio, *Sheikh Sattar assassin captured by US forces*, The Long War Journal, 16 September 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/09/sheikh_sattar_assass.php. За разочарованието на някои племенни вождове от влиянието на милициите виж Mariam Karouny, *Shi'ite tribal leaders in Iraq say Islamism on rise*, Reuters, 16 October 2007, <http://www.reuters.com/article/idUSKAR64431320071016?pageNumber=1>.

⁴⁴ Sabrina Tavernise, *Relations Sour Between Shiites and Iraq Militia*, The New York Times, 12 October 2007, <http://www.nytimes.com/2007/10/12/world/middleeast/12mahdi.html>.

⁴⁵ Nidhal al-Laithi, *U.S. accused of taking sides in Shiite factional fighting*, Azzaman, 18 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24120; Alexandra Zavis, *\$5.2m buys security and loyalty for today*, Los Angeles Times, 17 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24059.

⁴⁶ Американският президент Джорд У. Буш заяви “Постигането на помирение в някои местни общности в Ирак ще помогне да се създадат условия за помирение и в Багдад”; виж: Fred W. Baker III, *Bush Hails Local-Level Political Progress in Iraq*, American Forces Press Service, 18 August 2007, <http://www.defenselink.mil/news/newsarticle.aspx?id=47101>. Виж също: Раздел II.5: Политическо помирение.

⁴⁷ Националният съвет по разузнаване (НСР) в последния си Национален разузнавателен доклад (НРД) прави преценка, “че появата на инициативи по сигурността “отдолу нагоре”, главно сред сунитските араби и фокусирани върху борбата с АКИ, представлява най-добрата перспектива за подобряване сигурността през следващите 6 до 12 месеца, но ние преценяваме, че тези инициативи ще доведат до широко политическо помирение и дълготрайна стабилност, само ако иракското правителство ги приеме и подкрепи;” NIC, *Prospects for Iraq's Stability: Some Security Progress but Political Reconciliation Elusive*, August 2007, стр. 2, http://www.dni.gov/press_releases/20070823_release.pdf (further “NIE August 2007”).

⁴⁸ Joshua Partlow and Ann Scott Tyson, *Hurdles Stall Plan For Iraqi Recruits*, The Washington Post, 12 November 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/11/AR2007111101730_pf.html. Виж също : Ghaith Abdul-Ahad, *Meet Abu Abed: the US's new ally against al-Qaida*, The Guardian, 12 ноември 2007, <http://www.guardian.co.uk/print/0,,331225411-110878,00.html>; Sam Dagher, *Will 'armloads' of US cash buy tribal loyalty?*, Christian Science Monitor, 8 November 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1108/p01s04-wome.html>.

⁴⁹ На 11 ноември 2007, Иракската комисия за разпускане на партията Баат обяви, че е възстановила 70 бивши членове на партия Баат, включително университетски професори и учители, офицери на разпуснатата иракска армия и бивши полицаи на техните служби, след като са се присъединили към борбата срещу АКИ в провинция Ал Анбар; AP, *Government panel reinstates former Saddam supporters who turned against al-Qaida*, 11 November 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/11/11/africa/ME-GEN-Iraq-Saddam Loyalists.php>. На 14 октомври 2007 Амар Ал Хақім, син на водача на ВСИРИ Абдел Азиз ал Хақім, посети провинция Ал Анбар и се срещна с Ахмед Абу Риша – водачът на Съвета за пробуждане на Анбар; AP, *Iraqi Shiite leader visits Sunni province in reconciliatory gesture*, 16 October 2007,

няколко случая опасения, ако не и пълна съпротива, към подкрепата на Съединените щати на това, което те считат за нови милиции, страхувайки се, че те могат да се обърнат срещу правителството, след като АКИ бъде разбита.⁵⁰ Определени членове на движенията за пробуждане дори биха могли да бъдат новите участници в преследването.⁵¹ Иракското правителство до момента не е склонно да прави значителни политически отстъпки на сунитската арабска съпротива и да включи голям брой племенни и бунтовнически бойци в редовните ИСС.⁵² В резултат, съществува риск въоръжените групировки в Ирак да продължат да се увеличават, което води до допълнително ограничаване на монопола на правителството върху законната употреба на сила.⁵³

http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22906. На 2 октомври 2007 Премиерът Нури Ал Малики се срещна с Ахмед Абу Риша и изрази подкрепата на Правителството за анбарските племена; *VOI, PM meets Anbar Awakening Council leader, stresses support for tribes*, 2 October 2007,

http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22439.

⁵⁰ По-специално, тъй като “Анбарският модел” се прилага в Багдад и други смесени провинции, Иракското правителство изрази своето безпокойство и в някои случаи явна опозиция например през октомври 2007 група членове на племе от Ал Анбар бяха докарани в Багдадския квартал Сайдия (“Пробуждането на Сайдия”), за да наложат ограничения на милицията на Армията на Мехди. Това придвижване бе осъдено от Иракското правителство, което обвини племенните бойци в злоупотреба с властта и в участие в отвличания, убийства и изнудване; Sabah Jerges, *Iraqi leaders turn against US-created ‘militias’*, Middle East Online, 5 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22563. Виж също: Joshua Partlow, *Shiite Bloc Condemns U.S. Policy Of Recruiting Sunni Tribesmen*, The Washington Post, 3 October 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/02/AR2007100202380.html>; Sumedha Senanayake, *Iraq: Al-Anbar Initiative Makes Progress, But Baghdad Remains Wary*, RFE/RL, 2 November 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/11/484ec3e1-8dc7-4722-98a7-19bb6f41ad06.html>; The Economist, *I want to kill you, but not today*, 4 October 2007, http://www.economist.com/world/africa/displaystory.cfm?story_id=9905536; Ann Scott Tyson, *Tribal Members Join in Effort To Assist U.S., Iraqi Forces*, The Washington Post, 30 September 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/09/29/AR2007092901528.html>; Sumedha Senanayake, *Iraq: Plan To Arm Additional Sunni Groups Poses Risks*, RFE/RL, 22 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/9dc208ba-ff55-4ce4-9ab3-2dfdf787dfde.html>; Nancy A. Youssef and Leila Fadel, *Critics: Arming Sunni militias undercuts Iraqi government*, McClatchy Newspapers, 17 юни 2007, <http://www.mcclatchydc.com/world/story/16989.html>.

⁵¹ Ali al-Fadhily, *Iraq: A Tenuous ‘Peace’ in Al-Anbar*, IPS, 29 November 2007,

<http://www.ipsnews.net/news.asp?idnews=40280>.

⁵² Според висши американски военни иракското правителство досега се противопоставяше на включването на близо 70 000 племенни и бунтовнически бойци в редовните ИСС, страхувайки се, че те могат да се обърнат срещу правителството. Според сведенията само около 1 600 от “доброволците”, главно в полицията, са били обучени и са положили клетва пред ИСС; Joshua Partlow and Ann Scott Tyson, *Hurdles Stall Plan For Iraqi Recruits*, The Washington Post, 12 November 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/11/AR2007111101730_pf.html. В същото време, Премиерът Нури ал Малики обяви наемането на 18 000 членове на шиитските милиции (организацията „Бадр” и партията „Дауа”) в ИСС. Решението предизвика гняв и дълбоко разочарование от страна на няколко политически фракции, в частност сунитски групировки, които обвиняват ИСС в това, че са проникнати от шиитските милиции; Alwan Hussain, *More militia members join army, police*, Azzaman, 13 November 2007, <http://www.azzaman.com/english/index.asp?fname=news\2007-11-9\ed.htm>. Американският подполковник Ричард Уелш, който работи предимно със сунитски племенни водачи и е водил преговори с бунтовниците, заяви, че бившите сунитски бунтовници и племенни водачи ще очакват нещо в замяна на това, че са се обърнали срещу AQI, но Иракското правителство “се колебае относно даването на отстъпки;” Leila Fadel, *Despite violence drop, officers see bleak future for Iraq*, McClatchy Newspapers, 15 August 2007, http://www.mcclatchydc.com/staff/leila_fadel/story/18927.html. Виж също: Reuters, *Iraqi govt to pay most citizen patrols by mid-2008*, 5 December 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L05573605.htm>.

⁵³ Alexandra Zavis, *\$5.2m buys security and loyalty for today*, Los Angeles Times, 17 November 2007,

http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/24059. Виж също: Thomas E. Ricks, *Iraqis Wasting An Opportunity, U.S. Officers Say*, The Washington Post, 15 November 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/14/AR2007111402524.html>; Sam Dagher, *Will ‘armloads’ of US cash buy tribal*

Особено в области със смесено население (например Багдад, Дияла, Бабил) съществуват опасения, че тези племенни и бунтовнически групировки сега са се превърнали в още една страна в сектантския конфликт.⁵⁴

Накрая трябва да бъде отбелязано, че движението за “пробуждане” не е монолитен блок, а се състои от различни участници с повече или по-малко легитимност в рамките на сунитската общност и евентуално може да премине във вътрешни вражди за икономическо, политическо и военно влияние.⁵⁵

3. “Замразяване” на дейността на Армията на Мехди

В Насоките за критериите се подчертава, че Армията на Мехди е считана отговорна за убийствата и разселването на сунити от отрядите на смърта в цялата страна.⁵⁶ По време на “вълната”, тя се стараше да не привлича вниманието, избягвайки директни сблъсъци с МНС-И.⁵⁷ В края на август 2007 г., Ал Садр нареди временното “замразяване” на всички дейности на Армията на Мехди. Тази стъпка беше направена, за да се отстранят непокорните елементи от движението, да се възстанови вътрешната дисциплина и да се подобри публичния имидж на Армията на Мехди.⁵⁸ Подновеното включване на Армията на Мехди в борбата, по-специално в

loyalty?, Christian Science Monitor, 8 November 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1108/p01s04-wome.html>; Sumedha Senanayake, *Iraq: Al-Anbar Initiative Makes Progress, But Baghdad Remains Wary*, RFE/RL, 2 November 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/11/484ec3e1-8dc7-4722-98a7-19bb6f41ad06.html>; Ann Scott Tyson, *Tribal Members Join in Effort To Assist U.S., Iraqi Forces*, The Washington Post, 30 September 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/09/29/AR2007092901528.html>; Nancy A. Youssef and Leila Fadel, *Critics: Arming Sunni militias undercuts Iraqi government*, McClatchy Newspapers, 17 June 2007, <http://www.mcclatchydc.com/world/story/16989.html>.

⁵⁴ Например в провинция Дияла, според сведенията, полицията се управлява от организацията „Бадр”, която е обвинявана в сектантски убийства; Ahmed Ali, *IRAQ: Sectarianism Splits Security in Diyala*, IPS, 7 August 2007, <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=38813>. Виж също: Colin Kahl, Shawn Brimley, *The Sorcerer’s Apprentice*, Foreign Policy, September 2007, http://www.foreignpolicy.com/story/cms.php?story_id=3968; Gordon Lubold, *A quieter Anbar Province rebuilds*, Christian Science Monitor, 5 September 2007, стр. 3, <http://www.csmonitor.com/2007/0905/p01s01-wome.html?page=1>; Sumedha Senanayake, *Iraq: Plan To Arm Additional Sunni Groups Poses Risks*, RFE/RL, 22 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/9dc208ba-ff55-4ce4-9ab3-2dfdf787dfde.html>.

⁵⁵ Jim Lobe, *IRAQ: Toward National Reconciliation or a Warlord State?*, IPS, 20 November 2007, <http://www.ipsnews.net/news.asp?idnews=40140>. Виж също: Alexandra Zavis, *\$5.2m buys security and loyalty for today*, Los Angeles Times, 17 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24059; Sam Dagher, *Will ‘armloads’ of US cash buy tribal loyalty?*, Christian Science Monitor, 8 November 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1108/p01s04-wome.html>.

⁵⁶ UNHCR, *Eligibility Guidelines 2007*, стр. 41, 51-53, виж по-горе бележка 1.

⁵⁷ Sudarsan Raghavan, *For U.S. and Sadr, Wary Cooperation*, The Washington Post, 16 March 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/15/AR2007031502447_pf.html. Виж също: Damien Cave, *Iraq Rebel Cleric Reins In Militia; Motives at Issue*, The New York Times, 25 February 2007, <http://www.nytimes.com/2007/02/25/world/middleeast/25sadr.html>; BBC, *US says Shia cleric has left Iraq*, 14 February 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6361453.stm; Charles Crain, *How Sadr Plans to Ride Out the Surge*, The Time, 2 February 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1585521,00.html>.

⁵⁸ Ewen MacAskill, *Al-Sadr declares ceasefire in Iraq*, The Guardian, 31 August 2007, <http://www.guardian.co.uk/Iraq/Story/0,,2158436,00.html>. Виж също: Damien McElroy, *Moqtada al-Sadr announces ceasefire in Iraq*, 31 August 2007, Telegraph, <http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2007/08/30/wiraq130.xml>; BBC, *Sadr ‘freezes’ militia activities*, 29 August 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6968720.stm; Kristin Roberts, *US analysts see Sadr move aimed at Mehdi Army rogues*, Reuters, 29 August 2007, <http://www.reuters.com/article/latestCrisis/idUSN29364154>; Lydia Khalil, *Al-Sadr’s Weakening Grip on the Mahdi Army*, The Jamestown Foundation, Terrorism Focus, Volume 3, Issue 39, 10 October 2006, <http://www.jamestown.org/terrorism/news/article.php?articleid=2370161>.

Южен Ирак,⁵⁹ предизвика съмнения относно намеренията и/или способността на Ал Садр да контролира по-радикалните елементи в своето движение.⁶⁰ Според Министерство на отбраната на Съединените Щати (МО на САЩ) замразяването на дейността “по всяка вероятност ще бъде приложено само по отношение на основното течение в Армията на Мехди, докато нейните специализирани подразделения вероятно ще продължат насилието, насочено към Коалиционните сили и съперниците на АМ.”⁶¹ През октомври 2007 г., Ал Садр каза, че замразяването остава в сила и може да бъде подновено, ако се сметне, че има полза от това.⁶²

Докато преди войските на Съединените щати бяха съсредоточени върху борбата със сунитските бунтовнически групировки, през последните месеци те увеличиха усилията си в битката с непокорните елементи от Армията на Мехди (така наречените “Специални групи”).⁶³ Те започнаха и „тиха” работа с умерените части от Армията на Мехди, за да стабилизират кварталите на Багдад.⁶⁴ Според сведенията, това е довело до намаляване на сектантските убийства в Багдад.⁶⁵ Обаче въз основа на предишния опит⁶⁶ се смята, че е възможно Ал Садр да държи своите сили непокътнати в очакване на оттеглянето на Съединените щати от Ирак.⁶⁷

⁵⁹ Виж Раздел II.6: Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалация на вътрешните шиитски сблъсъци.

⁶⁰ Както е видно от миналото, “прекратяването на действията би могло да е тактика за печелене на време, за да се даде време на неговата милиция да се прегрупира и да изчака по-благоприятен момент за действие;” Sumedha Senanayake, *Iraq: Is Al-Sadr Saving Face, Or Biding His Time?*, RFE/RL, 5 September 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/09/8951752e-81d1-4cd5-b876-d687450e9da1.html>; Charles Crane, *Is Iraq's Sadr Mending His Ways?*, Time, 31 August 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1657964,00.html>.

⁶¹ USDOD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр.19, виж по-горе бележка 29.

⁶² AP, *Iraq's Al-Sadr says freeze of militia's military activity remains in force*, 24 October 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/10/24/africa/ME-GEN-Iraq-Mahdi-Army.php>. Обаче през ноември 2007 г. Баха ал Араджи, висш служител на движението „Садр”, заяви, че вероятно няма да е възможно движението да спази обещанието си за замразяване на своята дейност в светлината на факта, че САЩ застава на страната на неговия основен враг, ВСИРИ и неговата организация „Бадр”. Изявлението е във връзка със съществуващи кампании срещу садристите в Диуания и Кербала; Nidhal al-Laithi, *U.S. accused of taking sides in Shiite factional fighting*, Азаман, 17 November 2007, <http://www.azzaman.com/english/index.asp?fname=news/2007-11-9/kurd6.htm>.

⁶³ Американският генерал Петреъс и посланик Райън С. Крокър заключиха, че с отслабващото влияние на сунитските групировки, шиитските екстремисти се превръщат в надигаща се заплаха за американските усилия в Ирак. Секретната проектостратегия за Ирак за периода до лятото на 2009 г. предвижда пренасочване на американските военни усилия върху отблъскването на шиитските милиции; Ann Scott Tyson, *U.S. Planners See Shiite Militias as Rising Threat*, The Washington Post, 22 October 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/21/AR2007102101577.html?hpid=topnews>.

⁶⁴ Ned Parker, *Iraqi civilian deaths plunge*, Los Angeles Times, 1 November 2007, <http://www.latimes.com/news/nationworld/world/la-fg-violence1nov01,0,5231814.story?coll=la-home-center>. Виж също: Mohammed Ameer, *US forces seize rogue Sadr militant*, AFP, 27 October 2007, http://news.yahoo.com/s/afp/20071027/wl_afp/iraqunrest_071027112703; Sam Dagher, *US targeted Iran-THBV group in raid*, Christian Science Monitor, 22 October 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1022/p06s01-wome.html>; Bill Roggio, *US kills 25 Special Groups fighters in Diyala*, The Long War Journal, 5 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/us_kills_25_special.php; Sudarsan Raghavan, *For U.S. and Sadr, Wary Cooperation*, The Washington Post, 16 March 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/03/15/AR2007031502447_pf.html.

⁶⁵ Joshua Partlow and Naseer Nouri, *US buoyed by fall in Iraqi death attacks*, The Observer, 4 November 2007, <http://observer.guardian.co.uk/world/story/0,,2204898,00.html>; Justin Bergman, *Al-Maliki pledges reconciliation in Iraq*, AP, 26 September 2007, http://www.usatoday.com/news/world/2007-09-26-1859321802_x.htm.

⁶⁶ Виж например: Charles Crain, *Will the Shi'a Militia Truce Last?*, Times, 30 November 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1689540,00.html?xid=feed-cnn-world>, който казва “Но откакто се присъединиха към националния политически процес през 2004 г., садристите доказаха, че са склонни да се ангажират в политиката, когато тя ги устройва, и да прибегват до насилие, когато считат, че е необходимо.”

4. Сектантска сегрегация

Въпросът със сектантската сегрегация бе засегнат донякъде в Насоките за критериите.⁶⁸ Попълно е разгледан в тази актуализирана версия, поради все по-голямото си значение като характерна особеност на иракското общество. Анализаторите казват, че една от причините за спада на насилието в Централен Ирак е мащабът на сектантското „прочистване“, което бе проведено в районите със смесено в миналото население на сунити и шиити. Например последният Национален разузнавателен доклад (НРД) за Ирак посочва, че

*„в местата, където разселванията са довели до значителна сектантско разделение, конфликтите са намалели в известна степен, защото за воюващите общности е по-трудно да проникват в общностите анклавни“*⁶⁹.

Това е най-ярко изразено в Багдад. Висш американски служител САЩ заяви, че докато населението на Багдад е било 65% сунити през 2003, сега той е станал град, където преобладават шиити – 75% – 80%⁷⁰. Квартал Хурия, преди смесена сунито-шиитска район, сега е само шиитски. Окръг Рашид, преди район със сунитско мнозинство, сега има население от около 70% шиити⁷¹. В Багдад шиитите са с явно мнозинство в повече от половината квартали, като сунитските територии са заобиколени от предимно шиитски райони⁷². Според сведенията Багдад е станал по-сегрегирани, тъй като сунитите живеят в „гета, заобиколени от бетонни стени, които спират атаките на милицията и колите-бомби.“⁷³ В оставащите смесени квартали, главно в югозападната част на града, сектантското насилие продължава да се проявява и ежедневно биват намирани неидентифицирани тела, въпреки че броят им е по-малък от преди.⁷⁴

Макар сектантската сегрегация да е довела до намаляване на сектантското насилие в някои райони на Багдад, сектантското насилие си остава високо в други райони на столицата и из страната⁷⁵. Двигателите на сектантското насилие, т.е. АКИ, шиитската милиция и доминирания от шиитите ИСС, все още действат.⁷⁶ Както е посочено в Насоките за критериите⁷⁷, АКИ цели

⁶⁷ Peter Harling and Joost Hiltermann, *Eyes wide shut*, Le Monde Diplomatique, May 2007, <http://mondediplo.com/2007/05/04iraq>. Гарет Портър, историк и анализатор на политиката за национална сигурност, предполага, че Ал Садр е избягвал конфронтацията с американските сили, като е държал своите сили непокътнати и е очаквал оттеглянето на МНС-И; Gareth Porter, *US-IRAQ: Unable to Defeat Mahdi Army, U.S. Hopes to Divide It*, IPS, 8 October 2007, <http://www.ipsnews.net/news.asp?idnews=39565>.

⁶⁸ UNHCR, *Eligibility Guidelines*, August 2007, виж по-горе бележка 1, в частност стр. 54-55.

⁶⁹ NIE, August 2007, стр. 3, виж по-горе бележка 47. Виж също: Stephen Biddle and Jeffrey FrIBУman, *The Iraq Data Debate: Civilian Casualties from 2006 to 2007*, CFR, 28 September 2007, http://www.cfr.org/publication/14295/iraq_data_debate.html; Tina Susman, *Troop buildup fails to reconcile Iraq*, Los Angeles Times, 4 September 2007, <http://www.latimes.com/news/nationworld/world/la-fg-surge4sep04.0.3817546.story?coll=la-home-center>; Leila Fadel, *Despite violence drop, officers see bleak future for Iraq*, McClatchy Newspapers, 15 August 2007, http://www.mcclatchydc.com/staff/leila_fadel/story/18927.html.

⁷⁰ Nancy A. Youssef and Leila Fadel, *What Crocker and Petraeus didn't say*, McClatchy Newspapers, 10 September 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/19610.html>.

⁷¹ Ned Parker, *Iraqi civilian deaths plunge*, Los Angeles Times, 1 November 2007,

<http://www.latimes.com/news/nationworld/world/la-fg-violence1nov01.0.5231814.story?coll=la-home-center>.

⁷² NIE, August 2007, стр. 3, виж по-горе бележка 47. Виж също: MNF-I, *Ethno-Sectarian Violence: Baghdad Security Districts*, published in Jones Report September 2007, стр. 34, виж по-горе бележка 29.

⁷³ Leila Fadel, *Security in Iraq still elusive*, McClatchy Newspapers, 9 September 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/19566.html>.

⁷⁴ Пак там, Tina Susman, *Baghdad's surge in sectarian 'cleansing'*, Los Angeles Times, 13 August 2007, http://www.philly.com/inquirer/home_top_stories/20070813_Baghdads_surge_in_sectarian_cleansing.html. See also Section III.1: Baghdad Governorate.

⁷⁵ Виж раздел II.5: Политическо помирение.

⁷⁶ Виж Раздел II.1: „Вълната“, и Раздел II.3: „Замразяване“ на дейността на Армията на Мехди.

⁷⁷ UNHCR *Eligibility Guidelines*, виж по-горе бележка 1, например стр. 48-49, 86-87 и 104.

провокиране на сектантско насилие между иракските шиитски и сунитски общности и между араби и кюрди. Това явление продължава.⁷⁸ Въпреки че някои привличащи вниманието атаки срещу шиитски джамии, като бомбардировката на джамията в Самара на 13 юни 2007 г.⁷⁹ и на джамията Ал Хайлани в Русафа на 19 юни 2007 г.⁸⁰ не успяха да предизвикат широко сектантско насилие, какъвто беше случая през 2006⁸¹, очаква се АКИ да продължи с тези операции⁸², а сектантското насилие да остане високо в Ирак през следващите шест до дванадесет месеца.⁸³

5. Политическо помирение

Военни и независими експерти от САЩ са съгласни, че само военната сила няма да е достатъчна за спиране на насилието в Ирак.⁸⁴ По-скоро, от самото си начало Планът за сигурност на Багдад беше предназначен да предостави „глътка въздух“ за правителството за предприемане на политически стъпки към национално помирение.⁸⁵ Както обаче казва Вали Наср, експерт на СМВ по блискоизточните въпроси: „Политическата безизходица предизвиква проблема със сигурността и именно политическата безизходица трябва да бъде разрешена, за да се сложи край на борбата.“⁸⁶

До днес политическото помирение между враждуващите фракции в Ирак беше ограничено⁸⁷. В края на август 2007 г., между шиитските и сунитските арабски и кюрдски политически лидери беше подписано споразумение за национално единство, в което те се договориха за освобождаването на хиляди затворници, задържани без повдигнати обвинения. Споразумението за национално единство бе знак за усилия в посока към по-голямо национално помирение⁸⁸. Въпреки споразумението обаче, приемането на закони от ключово значение за стабилността на Ирак (т.е. за петрола⁸⁹,

⁷⁸ Виж Раздел III.1: Провинция Багдад.

⁷⁹ John Ward Anderson and Joshua Partlow, *Shiite Shrine in Samarra Is Hit Again*, The Washington Post, 14 June 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/06/13/AR20070613_00356.html.

⁸⁰ USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. iv, виж по-горе бележка 29.

⁸¹ RFE/RL, *Iraq: Uneasy Calm Follows Attacks On Key Shi'ite Shrine*, 14 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/a172de88-2e22-4432-8f73-1e6d41314b36.html>.

⁸² *Пак там*. Виж също Раздел II. 6 (Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалиране на вътрешно шиитските сблъсъци) за сведения за опити за подбуждане на вътрешно шиитско насилие в Южен Ирак.

⁸³ По оценки на НРД “сектантското насилие ще остане високо” през следващите шест до дванадесет месеца, въпреки, че сигурността “се подобрява умерено”; NIE August 2007, стр. 1, виж по-горе бележка 47.

⁸⁴ Виж например, USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 8, виж по-горе бележка 29; Leila Fadel, *Despite violence drop, officers see bleak future for Iraq*, McClatchy Newspapers, 15 August 2007, http://www.mcclatchydc.com/staff/leila_fadel/story/18927.html.

⁸⁵ Белият дом, *Обръщение на президента към нацията*, 10 януари 2007, <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2007/01/20070110-7.html>; CNN, *No military solution to Iraq, U.S. general says*, 9 March 2007, <http://edition.cnn.com/2007/WORLD/meast/03/08/iraq.petraeus/index.html>.

⁸⁶ Tina Susman, *Iraqi civilian deaths climb again*, Los Angeles Times, 1 September 2007, <http://www.latimes.com/news/nationworld/world/la-fg-violence1sep01.0.3069115.story>.

⁸⁷ По думите на Генералния секретар на ООН, предизвикателството е “да трансформираме тези военнополитически събития в основа на националното помирение.” Виж: UN SC, *Report October 2007*, para. 65, виж по-горе бележка 13.

⁸⁸ Megan Greenwell, *Iraqi Leaders Reach Accord On Prisoners, Ex-Baathists*, The Washington Post, 27 August, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/26/AR2007082601185.html>; BBC, *Iraqi leaders sign unity accord*, 26 August 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6964933.stm.

⁸⁹ Според иракския министър на петрола, д-р Хюсеин ал Шахристани, приемането на проектозакона за петрола може да се забави с няколко месеца, поради “разногласията” между парламентарните блокове;

разпускането на партията Баат, местните избори, амнистия на бунтовниците, разоръжаване на милициите, както и ревизия на конституцията) продължават да бъдат бавени.⁹⁰ САЩ призоваха иракските лидери да се възползват от подобрената ситуация със сигурността, за да постигнат напредък в посока към помирение, отбелязвайки, че в противен случай Ирак рискува „да се върне към по-насилствените модели от миналото”.⁹¹

Оттеглянето на няколко политически групи⁹² от властта отслаби „правителството на националното единство” на премиера Ал Малики и допълнително възпрепятства надеждите за помирение. Съдбата на трима висши военни от бившия режим на Садам Хюсеин, обявени за виновни във военни престъпления, продължава да се намира в задънена улица, което допълнително излага на риск вече отслабеното правителство.⁹³

VOI, *Iraqi oil law might take months to pass – minister*, 17 November 2007,

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24038.

⁹⁰ За общ преглед на ключовите политически развития в Ирак, виж UN SC, *Report October 2007*, Section II, виж по-горе бележка 13. В забележките към Уошингтън Поуст, ген.-лейтенант Реймънд Одиерно подчерта, че настоящото намаляване на насилието представлява прозорец, предлагащ възможност за правителството да достигне до сунитите, но „не е ясно колко дълго ще бъде отворен този прозорец”; Thomas E. Ricks, *Iraqis Wasting An Opportunity*, *U.S. Officers Say*, *The Washington Post*, 15 November 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/14/AR2007111402524.html>.

⁹¹ BBC, *US calls for Iraqi reconciliation*, 2 December 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7123872.stm.

⁹² Политиците, верни на шиитския духовник Муктада ал Садр, напуснаха правителството на 15 април 2007 г. в знак на протест срещу отказа на премиера Ал Малики да определи график за оттегляне на МНС-И от Ирак, овакантявайки шест министерски кресла. През август 2007 г., най-голямата сунитска арабска фракция в Съвета на представителите (СП), Иракският фронт за съгласие (ИФС), също изтегли своите пет министри, както и вицепремиера Салам ал Зобайе, обвинявайки правителството в сектантство. На 26 август 2007 г., светският политически алианс Иракска национална листа, оглавяван от бившия премиер Ияд Алави, се оттегли от правителството, твърдейки, че неговите 14 искания към правителството, включително преразглеждане на Закона за тероризма, прочистване на ИСС от „неолялни елементи” и суспендиране на Закона за разпускане на партията Баат до влизането в сила на новия закон, не са взети под внимание. Алиансът разполагаше с пет кресла в правителството. На 30 октомври 2007 г., СП одобри двама нови министри (на здравеопазването и земеделието), въпреки че това не стана без противоречия с ИФС, които обявиха вота за „незаконен”, поради липсата на необходимия кворум; VOI, *IAF says parliament's decision to appoint two ministers "illegal"*, 30 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23477. Виж също: VOI, *Allawi's bloc quits Maliki government*, 24 August 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21037; Stephen Farrell, *Violence Rages in Iraq as Sunni Bloc Leaves Cabinet*, *The New York Times*, 1 August 2007, <http://www.nytimes.com/2007/08/01/world/middleeast/02baghdadend.html>; Valentinas Mite, *Al-Sadr Bloc Quits Iraqi Government*, RFE/RL, 16 April 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/4/BCEFB770-5F5B-4B22-89B6-ED8A7A1C1589.html>.

⁹³ Тримата мъже, Али Хасан ал Маджид („Али Химика”), Хюсеин Рашин ал Тикрити, висш военен, и бившия министър на отбраната Султан Хашем бяха осъдени на смърт от Върховния иракски трибунал през юни 2007 г. за своето участие в геноцид в кампанията „Анфал”, в която са загинали около 180 000 души. Присъдата беше потвърдена от апелативния съд през септември 2007 г. Но висшите сунитски лидери, включително вицепрезидента Тарек ал Хашеми настояват, че Султан Хашем е бил редови войник, изпълняващ заповедите на политическия елит. Те считат, че отменянето на смъртната му присъда ще способства за националното помирение, докато обесването му ще има обратен ефект, който ще убеди сунитите, че това е сектантско отмъщение, насочено срещу сунитите. Вицепрезидентът Ал Хашеми заплаши да подаде оставка, ако екзекуцията бъде изпълнена. Друг аспект на противоречието е в спора за властите в иракската система. Ал Хашими настоява Президентският съвет, на който е член заедно с президента Джалал Талабани и шиитския вицепрезидент Адел Абд ал Мехди, да има последната дума при подписване на указите за смъртни присъди, както е предвидено в Конституцията, докато Премиерът Ал Малики смята, че това не се прилага по отношение на специалните трибунали. Президентът Талабани, бивш адвокат по права на човека, се противопоставя на смъртната присъда по принцип и отказва да подписва която и да е смъртна присъда. Все още се спори по отношение на решението на Върховния съд относно съдебните разглеждания. На 12 ноември американската военна

Насоките за критериите разглеждат състоянието на държавните институции в Ирак, като подчертават, че те страдат от слабост, неефективност и сектантско разделение.⁹⁴ От ноември 2007 г., държавните институции са слаби, неефективни и сектантски.⁹⁵ Експертите виждат все по-висок риск от разпадане на Ирак на владения на различните враждуващи страни, което ще го превърне в „провалена държава”.⁹⁶ Централното правителство има слаб контрол върху разпадащите се на все повече фракции въоръжени групировки, които се борят за контрол в страната. То страда и от все по-голямата корупция⁹⁷ и престъпност.⁹⁸ Повсеместна е загубата на обществено доверие в

част, която държеше осъдените, отказа да предаде тримата мъже на иракското правителство за обесване, докато, властите не разрешат своите правни и процедурни различия; Jim Muir, *Political delay on Iraq death row*, BBC, 14 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7093759.stm. Виж също: Sam Dagher, *The Sunni in Iraq's Shiite leadership*, Christian Science Monitor, 14 November 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/1114/p01s02-wome.html>; The Washington Times, *U.S. won't release condemned prisoners*, 13 November 2007,

<http://www.washingtontimes.com/apps/pbcs.dll/article?AID=/20071113/FOREIGN/111130053/1003>

⁹⁴ UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, Chapter II (Background information), виж по-горе бележка 1.

⁹⁵ Скорошното одобрение на Премиера Ал Малики да образува процес срещу двама висши шиити от бившето Министерство на здравеопазването, обвинени в избиване и отвлечане на стотици сунити, включително в багдадски болници, ще бъде сериозно изпитание за иракската съдебна система за справяне със сектантски престъпления; Reuters, *Ex-officials to face trial for Iraq militia support*, 17 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/RYA748829.htm>; Michael R. Gordon, *Iraqi Premier Wants Trial of 2 Shiites in Killings*, The New York Times, 16 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/16/world/middleeast/16trial.html>; Richard A. Opiel Jr. and Alissa J. Rubin, *Execution case tests Iraq's bid to ease divide*, International Herald Tribune, 26 October 2007, <http://www.ihf.com/articles/2007/10/27/africa/27sultan.php>.

⁹⁶ Наскоро, въз основа на дванадесетте политически, икономически, военни и социални индикатора за уязвимостта на страната, Ирак беше идентифициран като втората най-нестабилна страна в света през 2007 г.; The Fund for Peace and Foreign Policy magazine, *The Failed States Index 2007*, July/August 2007, http://www.foreignpolicy.com/story/cms.php?story_id=3865&page=7. Годишният индекс се публикува от намиращата се в САЩ организация Фонд за мир и американското списание Форин полиси от 2005 г. Според проф. Марк Линч от Университета „Джордж Вашингтон”, стратегията на намаляване на насилието чрез сключване на сделки с доминиращите сили води до създаване на “военна държава, по модела на Басра, с широки правомощия за местните милиции, банди, племена и посредници на властта, с напълно формална централна власт”; Thomas E. Ricks, *Iraqis Wasting An Opportunity, U.S. Officers Say*, The Washington Post, 15 November 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/14/AR2007111402524.html>. Виж също: Carlos Pascual and Ken Pollack, *Salvaging the Possible: Policy Options in Iraq*, Foreign Policy at Brookings, Policy Paper No. 2, September 2007, http://www.brookings.edu/~media/Files/rc/papers/2007/09iraq_pascual02/pascual_pollack200709.pdf; Robert Malley and Peter Harling, *A lesson in Iraqi illusion*, The Boston Globe, 8 July 2007, http://www.boston.com/news/globe/editorial_opinion/oped/articles/2007/07/08/a_lesson_in_iraqi_illusion/; Gareth Porter, *Accepting Realities in Iraq*, Chatham House and University of Exeter, Middle East Programme Briefing Paper, MEP BP 07/02, May 2007, http://www.chathamhouse.org.uk/publications/papers/download/-/id/501/file/9934_bp_iraq0507.pdf.

⁹⁷ Стюарт Боуен, Главният инспектор на САЩ за възстановяването на Ирак, докладва пред Комитета по надзор и правителствена реформа на 4 октомври 2007 г., заявявайки, че “повишаващата се корупция в Ирак” представлява “повторен бунт”, който “осуetyава изграждането и поддръжката на иракската инфраструктура, лишава хората от стоки и услуги, понижава доверието в обществените институции и потенциално помага на бунтовническите групи, които по данни се финансират от подкупи, от контрабанда на петрол или незаконно присвояване;” Камара на представителите, Резолюция 734, 110ти Конгрес, Първа сесия, 11 октомври 2007 г., <http://oversight.house.gov/documents/20071012141329.pdf>; по данни от проект доклад на Посолството на САЩ в Багдад за корупционните случаи, разглеждани от Иракската комисия за обществена цялост, иракското правителство “не е способно дори на елементарно прилагане на антикорупционните закони;” CNN, *Draft report: Iraq government 'not capable' of fighting corruption*, 27 September 2007, <http://edition.cnn.com/2007/WORLD/meast/09/27/iraq.draft.report/>. Виж също: Ali al-Mawsawi, *Defense, oil and trade most corrupted ministries, commission says*, Azzaman, 15 November 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/23988; Renee Schoof, *Iraqi judge: Corruption undermines Iraq's future*, McClatchy Newspapers, 4 October 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/20242.html>.

държавните институции и тяхната способност да предоставят основни услуги.⁹⁹ Според последния доклад на Сметната палата на САЩ, неефективността на доминираното от шиитите правителство е основната причина за липсата на напредък към национално помирение.¹⁰⁰ Там е посочено, че „министрите в иракското правителство продължават да бъдат контролирани от сектантски фракции и се използват за поддържане на властта и осигуряване на протекции.”¹⁰¹

Знак за слабостта на правителството е неговата неспособност за цялостно усвояване на средствата за реконструкция. Според Сметната палата на САЩ, голяма част от 10-милиардния бюджет на Ирак, определен за капиталови проекти и реконструкция, ще остане непохарчена до края на 2007 г.¹⁰² Според Оксфам, иракчаните страдат от все по-голяма липса на храна, подслон, водоснабдяване и канализация, здравеопазване, образование и заетост. Прехраната на петнадесет процента от иракчаните не е сигурна и те отчаяно се нуждаят от хуманитарни помощи; 70% са без адекватно водоснабдяване (в сравнение с 50% през 2003 г.); 80% нямат канализация; 28% от децата са недохранени (в сравнение с 19% преди инвазията през 2003 г.); а 92% от иракските деца имат проблеми с ученето, най-вече поради обстановката на страх.¹⁰³

Ключов политически въпрос, съгласно Насоките за критериите, който остава нерешен е статутът на Киркук и други арабизирани райони на Ирак. Член 140 от Конституцията предвижда „нормализиране” на ситуацията в Киркук и други арабизирани райони до 31 декември 2007 г., планирайки тристепенен процес, който включва завръщане на разселените хора и реституция на тяхната собственост, преброяване на населението и накрая провеждане на референдум, не по-късно от 31 декември 2007 г., за определяне на статута на тези райони.¹⁰⁴ Статутът на тези „оспорвани райони” обаче остава нерешен и прилагането на член 140 от Конституцията продължава да крие възможности за бъдещ конфликт между сектантските групировки, особено във връзка с бъдещето на Киркук и контрола върху богатите природни ресурси, намиращи се в този район.¹⁰⁵ До днес не е постигнато съгласие по отношение на никой аспект от преброяването или референдума, например, кой ще има право да гласува, кой ще наблюдава изборите и кои райони ще бъдат включени в референдума. Самият референдум в момента е отложен за 2008 г. На 17 ноември 2007 г., Съветът на представителите

⁹⁸ Damien Cave, *Nonstop Theft and Bribery Stagger Iraq*, The New York Times, 2 December 2007, <http://www.nytimes.com/2007/12/02/world/middleeast/02baghdad.html>.

⁹⁹ Последното от четири проучвания на общественото мнение, поръчани от Би Би Си и Ей Би Си показва, че иракчаните са все по-разочаровани от своето правителство. Повече от една четвърт от анкетирания през 2005 г. са заявили, че според тях правителството „се справя много добре”, докато през август 2007 г., този процент е спаднал до 6%. Освен това, около 66% от анкетирания са заявили своето неодобрение от начина, по който действа премиера Ал Малики. Иракчаните изразяват и неудовлетвореността си от предоставянето на обществени услуги като електричество (58% посочват „много лошо”), горива за готвене и шофиране (59% посочват „много лошо”) и питейна вода (40% посочват „много лошо”), а други 43% заявяват, че наличието на работни места е „много лошо”; BBC/ABC News, *Iraq Poll September 2007*, 10 September 2007, http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/10_09_07_iraqpoll.pdf.

¹⁰⁰ GAO, *Iraq Report October 2007*, стр. 9-10, виж също бележка 29 по-горе. Споменава се, че иракското правителство досега е постигнало само една от осемте законодателни цели, насочени към национално помирение, т.е. защита на правата на малцинствените политически партии в иракската Конституция и законодателство. То частично постигна още една цел, прилагайки законодателство за формирането на райони, но този закон няма да бъде приложен до 2008 г.; *пак там*, стр. 6-7.

¹⁰¹ *Пак там*, стр. 8; също МО на САЩ анализира, че „в краткосрочен план, иракските политически лидери най-вероятно ще бъдат по-малко загрижени за помирението, отколкото за консолидирането на властта и подготовката за бъдещата борба за власт;” USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. iv, 1-3, виж по-горе бележка 29.

¹⁰² До средата на юли 2007 г., иракските министри бяха изхарчили само 24% от своя капиталов бюджет за 2007 г.; GAO, *Iraq Report October 2007*, стр. 1 и 12, виж по-горе бележка 29. Виж също: James Glanz, *Provinces Use Rebuilding Money in Iraq*, The New York Times, 1 October 2007, <http://www.nytimes.com/2007/10/01/world/middleeast/01reconstruct.html>.

¹⁰³ Oxfam International, *Rising to the humanitarian challenge in Iraq*, Briefing Paper, July 2007, http://www.oxfam.org/en/files/bp105_humanitarian_challenge_in_iraq_0707.pdf/download.

¹⁰⁴ UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, Chapter II.B.2 De-Arabization (стр. 29 and following), виж по-горе бележка 1.

¹⁰⁵ Виж Раздел III.1: Провинция Багдад.

(СП) разпореди да се направи анкета относно забавянето на референдума.¹⁰⁶ Кюрдският алианс подчерта, че забавянето е по технически, а не по политически причини.¹⁰⁷

6. Предаване на сигурността в Южен Ирак и ескалация на вътрешношиитските сблъсъци

След падането на бившия режим през 2003 г., британските сили бяха разпределени да ръководят четирите най-южни провинции – Басра, Мутана, Майсан и Ди-Кар (Югоизточна многонационална дивизия), докато останалите пет провинции попаднаха под полско командване (Централно-южна многонационални дивизия). Сигурността сега е предадена на Контрола на провинциите в Ирак (КПИ) в провинции Мутана,¹⁰⁸ Ди-Кар,¹⁰⁹ Наджаф,¹¹⁰ Майсан¹¹¹ и Кербала.¹¹² На 3 септември 2007 г. британските сили приключиха с изтеглянето си от центъра на Басра, придвижвайки се към Въздушната база на Басра извън града. Командирите на силите от Обединеното Кралство обаче заявиха, че са подготвени да се завърнат в град Басра, ако е необходимо.¹¹³ С очакваното предаване на контрола над Басра на КПИ, което засега се планира за декември 2007 г.,¹¹⁴ ролята на Обединеното Кралство ще се трансформира от боева в „наблюдаване на сигурността”.¹¹⁵

¹⁰⁶ Sameer N. Yacoub, *Iraqi Parliament Probes Kirkuk Vote*, AP, 18 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24116.

¹⁰⁷ Sumedha Senanayake, *Iraq: Kirkuk Referendum Likely To Be Delayed*, RFE/RL, 13 September 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/09/77A2D8AB-39B5-43DC-9A49-672B349D17B3.html>; VOI, *KC: No problem with postponing referendum on Kirkuk*, 11 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21618.

¹⁰⁸ Британските и американски сили предадоха сигурността на ПИК на 13 юли 2006 г.; UK Ministry of Defence, *Iraqis take control in Al Muthanna*, 13 July 2006, <http://www.mod.uk/DefenceInternet/DefenceNews/MilitaryOperations/IraqisTakeControlInAlMuthanna.htm>.

¹⁰⁹ Британските и италиански сили предадоха сигурността на ПИК на 22 септември 2006 г.; Army Sgt. Frank Pellegrini, *Iraqis take control in Dhi Qar, Multi-National Force – Iraq*, http://www.MNF-Iraq.com/index.php?option=com_content&task=view&id=5855&Itemid=109.

¹¹⁰ Сигурността беше предадена на 20 декември 2006 г.; UK Ministry of Defence, *Defence Secretary welcomes handover of An-Najaf province*, 20 December 2006, <http://www.mod.uk/defenceinternet/defencenews/militaryoperations/defencesecretarywelcomeshandoverofannajafprovince.htm>.

¹¹¹ Предаването на контрола на ПИК се състоя на 18 април 2007 г.; UK Ministry of Defence, *Iraqi forces take control of Maysaan Province*, 18 April 2007, <http://www.mod.uk/DefenceInternet/DefenceNews/MilitaryOperations/IraqiForcesTakeControlOfMaysaanProvincevideo.htm>.

¹¹² Контролът над провинция Кербала, откъдето полските сили се оттеглиха към края на 2005, а силите на САЩ се оттеглиха през юни 2007, беше предаден на ПИК на 29 октомври 2007; Reuters, *Iraqis take control of security in 8th province*, 29 October 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/KHA933952.htm>. Кербала е само осмата от 18-те провинции на Ирак, които трябва да бъдат предадени на контрола на Ирак, въпреки прогнозата на Президента на САЩ, Буш от януари 2007 г., че Иракското правителство ще носи отговорност за сигурността във всички провинции до ноември; The White House, *President's Address to the Nation*, 10 January 2007, <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2007/01/20070110-7.html>. Според МО на САЩ, „нарастването на насилието в някои части на Ирак” е причината да не се прехвърля отговорността за сигурността на всички провинции, както предварително е насрочено. Отбелязва се, че „основната пречка за забавянето при прехвърлянето на контрола на Ирак, е липсата на капацитет на иракската полиция, поради което не може да се осигури сигурността в провинциите.” Очаква се всички провинции да бъдат предадени на ПИК „не по-рано от юли 2008;” USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 27, виж по-горе бележка 29.

¹¹³ Kim Sengupta, *Surge in Basra killings may force British back to city*, The Independent, 26 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/22193; Sam Dagher, *As British troops exit Basra, Shiites vie to fill power vacuum*, Christian Science Monitor, 17 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0917/p01s08-wome.html>.

¹¹⁴ BBC, UK 'failed to make Basra safe', 3 December 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7124042.stm.

¹¹⁵ USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 28, виж по-горе бележка 29.

В миналото сектантското насилие и сунитските бутновнически действия нямаха почти никаква роля в повечето провинции, с изключение на провинциите Басра, Бабил и Уасит, в които има смесени сунитско-шиитски райони. Като цяло Южен Ирак има похомогенно население, предимно от арабски шиитски мюсюлмани. Докато във всички южни провинции имаше анти-коалиционни операции от сунитски и/или шиитски въоръжени групировки, оттеглянето на присъствието на чуждестранните сили доведе до значително намаляване на атаките срещу МНС-И.

Оттеглянето на британските сили от Южен Ирак обаче доведе и до значително повишаване на сектантското и вътре-сектантско насилие в района, особено с преместването на Армията на Мехди в Южен Ирак, поради вълната на американските сили в Централен Ирак.¹¹⁶ Южните провинции все повече се превръщат в бойно поле на враждуващите шиитски милиции за политическата власт и религиозна легитимност,¹¹⁷ петролни ресурси, контрабандни канали¹¹⁸ и територия. Двата главни участника са Армията на Мехди, вярна на радикалния шиитски духовник Муктада Ал Садр, и организацията „Бадр“, която е свързана с Върховния съвет на ислямската революция в Ирак (ВСИРИ), доминиращата партия в управляващата коалиция (ОИА) на премиера Ал Малики.¹¹⁹ Последната до голяма степен контролира силите за сигурност

¹¹⁶ Виж по-горе Раздел II.1: “Вълната”.

¹¹⁷ Семействата на водача на ВСИРИ Абдул-Азис ал Хаким и Муктада ал Садр са въввлечени в дългогодишно съперничество за политическото и религиозното водачество на иракските шиити; Babak Rahimi, *A Shiite Storm Looms on the Horizon: Sadr and ВСИРИ Relations*, The Jamestown Foundation, Terrorism Monitor, Volume 5, Issue 10, 24 May 2007, <http://www.jamestown.org/terrorism/news/article.php?articleid=2373425>. Виж също: The Economist, *Fearing Shia chaos in Iraq*, 5 September 2007, http://www.economist.com/daily/news/displaystory.cfm?story_id=9752829; МКГ, *Iraq's Muqtada Al-Sadr: Spoiler or Stabiliser?*, Middle East Report N° 55, 11 July 2006, http://www.crisisgroup.org/library/documents/middle_east_north_africa/iraq_iran_gulf/55_iraq_s_muqtada_al_sadr_spoiler_or_stabiliser.pdf. Мненията на Ал Садр и Ал Хаким се различават и по отношение на превръщането на Ирак във федерална държава. Ал Хаким призовава за сформирание на шиитски „супер-регион“ от девет провинции, чиито център да бъде Басра, което се отхвърля от Ал Садр, чиято главна база е в квартала Садр Сити в Багдад и който се стреми към силна централна държавна власт; виж например, Aljazeera, *Al-Sadr bloc rejects federalism*, 14 October 2007, <http://english.aljazeera.net/NR/exeres/D30D2678-D3A8-47FE-ACAE-FC684E5D1FD8.htm>. Виж също: The Economist, *Fearing Shia chaos in Iraq*, 5 September 2007, http://www.economist.com/daily/news/displaystory.cfm?story_id=9752829; Sam Dagher, *Momentum is building for a federation of southern provinces in a further challenge to Iraq's national unity*, Christian Science Monitor, 6 August 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0806/p01s03-woiq.htm>. Според някои сведения двамата борци също представляват и различни социални класи, като движението на Ал Садр се подкрепя основно от бедните шиити, докато ВСИРИ се поддържа от шиитите от средната и висшата класа и традиционното духовно ръководство; AP, *Violence in Iraq's south threatens to overshadow gains elsewhere*, 31 August 2007, <http://www.ihf.com/articles/ap/2007/08/31/africa/ME-ANL-Iraq-Shiites-Fighting-Shiites.php>.

¹¹⁸ Според Гълф Нюз има между 40 и 55 частни милиции, които са специализирани в контрабанда на петрол към Иран и кражба на медни жици от електрическата мрежа; Basil Adas, *Basra police chief 'ready to deal with armed militias'*, Gulf News, 7 October 2007, <http://archive.gulfnews.com/articles/07/10/08/10158772.html>. See also: МКГ, *Where Iraq is Heading? Lessons from Basra*, Middle East Report N° 67, 25 June 2007, стр. 12, http://www.crisisgroup.org/library/documents/middle_east_north_africa/iraq_iran_gulf/67_iraq_lessons_from_basra.pdf (също така: “МКГ, *Basra report June 2007*”). За контрабандата на коли през пристанищата на Басра, виж: Ghaith Abdul-Ahad, *When night falls, the assassins gather in Hayaniya Square*, The Guardian, 17 November 2007, <http://www.guardian.co.uk/international/story/0,2212584,00.html>. Един доклад посочва и увеличаваща се контрабанда на наркотици; Patrick Cockburn, *Opium: Iraq's deadly new export*, The Independent, 23 May 2007, http://news.independent.co.uk/world/middle_east/article2573299.ece.

¹¹⁹ Бившият Върховен съвет на ислямската революция в Ирак (ВСИРИ).

в няколко южни провинции.¹²⁰ Според МО на САЩ местните сили за сигурност са по-заинтересовани от поддържане на влиянието на Армията на Мехди, отколкото от прилагането на закона.¹²¹

През последните няколко месеца насилието се засилваше на юг. Според последния тримесечен доклад на Пентагона за Ирак сигурността на юг е направила „явен завой към по-лошо през Август [2007 г.]”. През този месец бяха убити двама провинциални губернатора.¹²² Избухнаха сблъсъци в няколко града между Армията на Мехди и милицията на Бадр и полицията, върна на организацията на Бадр. Преместването на бойците от Армията на Мехди от Багдад в Южен Ирак,¹²³ например към Диуания, доведе до няколко жестоки сблъсъка между милициите и МНС-И/ИСС.¹²⁴ Има обвинения, че Иран е ускорил обучението, въоръжението и финансирането на шиитските милиции.¹²⁵

Постепенното намаляване на британските сили¹²⁶ и подготовката за местни избори, насрочени за следващата година,¹²⁷ предизвика у някои анализатори страх от вътрешно сектантска гражданска война, която може да свали от власт управляващата шиитска коалиция на премиера Ал Малики.¹²⁸ На 6 октомври 2007 г. Муктада ал Садр и лидерът

¹²⁰ AP, *Violence in Iraq's south threatens to overshadow gains elsewhere*, 31 August 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/08/31/africa/ME-ANL-Iraq-Shiites-Fighting-Shiites.php>.

¹²¹ USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 24, виж по-горе бележка 29.

¹²² Виж по-долу бележка 239.

¹²³ USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 24, виж по-горе бележка 29; Ann Scott Tyson, *Attacks among Shiites rising in southern Iraq*, The Washington Post, 18 September 2007, <http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?f=c/a/2007/09/18/MN9RS86I6.DTL>. Виж също: Damien McElroy, *Moqtada al-Sadr announces ceasefire in Iraq*, Telegraph, 31 August 2007, <http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2007/08/30/wiraq130.xml>; Sumedha Senanayake, *Iraq: Al-Sadr Tries New Tactics, But Strategy Still The Same*, RFE/RL, 10 April 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/04/44204d6b-7af2-4143-87ce-27273a572656.html>.

¹²⁴ Виж Раздел IV.2: Диуания, Майсан, Уасит, Мутана и Ди-Кар.

¹²⁵ НРД за Ирак отбелязва, че Иран “засилва своята смъртоносна подкрепа за шиитските бойци” поне от началото на 2006 г. и докладва, че атаките с експлозивно формирани снаряди (ЕФП) са се повишили драматично; NIE August 2007, стр. 4, виж бележка 47. През ноември 2007 г. обаче американският генерал-лейтенант Реймънд Т. Одиемо заяви, че броят на ЕФП в Ирак е намалял почти наполовина през последните месеци – от върхната им точка до 99 през юли, на 53 през октомври 2007 г., което е възможен сигнал, че Иран прави усилия да спре потока оръжия от Иран, въпреки че конкретните мотиви остават неясни; Jim Mannion, *US puzzled by drop in Iran-related attacks in Iraq*, Middle East Online, 18 November 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/24092; Ann Scott Tyson, *U.S. Sees Decline In Bombs In Iraq*, The Washington Post, 2 November 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/01/AR2007110102362.html>.

¹²⁶ На 8 октомври 2007 г., премиерът Гордън Браун заяви пред Долната камара, че от около 5 000 войници, които в момента се намират в Басра, присъствието ще бъде намалено на 2 500 до пролетта на 2008 г., като има голяма вероятност всички британски войници да напуснат Ирак до края на 2008 г.; Jane Perlez, *Britain to Halve Its Force in Iraq*, The New York Times, 8 October 2007, <http://www.nytimes.com/2007/10/09/world/europe/09britain.html>.

¹²⁷ Reuters, *Iraqis take control of security in 8th province*, 29 October 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/KHA933952.htm>.

¹²⁸ Tina Susman, *Shi'ite clerics agree to end bloody rivalry*, Los Angeles Times, 7 October 2007, http://www.boston.com/news/world/articles/2007/10/07/shiite_clerics_agree_to_end_bloody_rivalry/. Виж също: Sumedha Senanayake, *Iraq: Is Al-Sadr Saving Face, Or Biding His Time?*, RFE/RL, 5 September 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/09/8951752e-81d1-4cd5-b876-d687450e9da1.html>; AP, *Violence in Iraq's south threatens to overshadow gains elsewhere*, 31 August 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/08/31/africa/ME-ANL-Iraq-Shiites-Fighting-Shiites.php>; Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 August 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401.html>; Babak Rahimi, *A Shiite Storm Looms on the Horizon: Sadr and ВСИПИ Relations*, the Jamestown Foundation, Terrorism Monitor

на ВСИРИ Абдул-Азиз ал Хаким призоваха за спиране на насилието за шест месеца.¹²⁹ Обаче сблъсъците неотдавна между милициите в някои южни градове пораждат безпокойство относно устойчивостта на споразумението.¹³⁰

Има обвинения, че АКИ и други сунитски групировки се възползват от нестабилната ситуация в Южен Ирак и провокират допълнително насилие. Ръководителят по сигурността на Диуания, шейх Хюсеин Хади ал Будери, твърди, че *“сега в Диуания има присъствие на Ал Кайда,”* която той обвинява за неотдашната ескалация на насилието в провинцията. Полицейският началник на Басра обвини АКИ за самоубийствения бомбен атентат, който уби трима полицейски служители и рани 20 души в град Басра на 25 септември 2007 г., заявявайки, че *„явно Ал Кайда иска да се възползва от деликатната ситуация в града, предизвикана от напрежението между партиите и градските ръководители”*.¹³¹

7. Гражданска сигурност

а) Цивилни жертви

Броят на загиналите от насилствена смърт в Ирак е важен индикатор за сигурността на населението. Както е посочено в Насоките за критериите, след бомбения атентат срещу джамията в Самара през февруари 2006 г. сектантското насилие ескалира значително като цивилните жертви в Ирак достигат висок процент.¹³² През последните месеци се наблюдава низходяща тенденция по отношение на атаките, сектантските убийства и общия брой на цивилни жертви. Повечето налични източници на данни посочват общо повишение на цивилните жертви към края на 2006 г. и общо намаление през 2007 г. Генералният секретар на ООН констатира, че *„има явно намаление в цивилните жертви”*¹³³ и *„През септември [2007 г.] се наблюдава най-ниското ниво на жертви в Ирак за годината.”*¹³⁴

Според главнокомандващия на американските сили в Ирак, генерал Дейвид Х. Петреъс в доклада му пред Конгреса на 10 и 11 септември 2007 г., общият брой на инцидентите, свързани със сигурността се понижава, а етническо-сектантските убийства са *„значително”* намалели в сравнение с декември 2006 г. Освен това, той счита, че *„общият брой на цивилни жертви също е намалял през този период (...).”*¹³⁵ Докладът на Петреъс и последвалите

Volume 5, Issue 10, 24 May 2007, <http://www.jamestown.org/terrorism/news/article.php?articleid=2373425>; CFR, *Knights: British-Patrolled Province in 'Shiite Civil War'*, 23 February 2007, <http://www.cfr.org/publication/12692/knights.html>.

¹²⁹ Според сведенията споразумението призовава за спиране на огъня, край на негативната пропаганда в новините и сформирването на съвместни комитети в провинциите за посредничество при споровете; виж Tina Susman, *Shiite militia leaders agree to truce*, The Baltimore Sun, 7 October 2007, <http://www.baltimoresun.com/news/world/iraq/bal-te.iraq07oct07.0.900549.full.story>.

¹³⁰ На 23 октомври 2007 г., Азаман съобщава за цивилни жетви в резултат на сблъсъци на милициите в някои южни градове, в частност в Диуания и Кербала, като посочва, че споразумението за спиране на огъня между двете групи се е *“провалило”*. Съобщава се, че някои квартали на Диуания са се превърнали в бойно поле; Azzaman, *Street fighting reported in southern cities*, 23 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23184. Виж също: VOI, *Karbala deputy governor says militias behind armed clashes*, 23 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23175.

¹³¹ Darrin Mortenson, *Iraqi Violence Moves South*, Time, 19 October 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0.8599.1673730.00.html>. Виж също: Robert H. Reid, *Suicide Attack Hits Iraqi City of Basra*, The Washington Post, 25 September 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/09/25/AR2007092500330.html>.

¹³² Виж UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, стр. 23, виж по-горе бележка 1.

¹³³ UN SC, *Report October 2007*, para 54, виж по-горе бележка 13.

¹³⁴ *Пак там*, параграф 65.

¹³⁵ Статистиките на американските военни се базират на комбинация от данни на МНС и иракските власти; Petraeus, *Report to Congress September 2007*, виж по-горе бележка 13.

оповестени от иракското правителство и други източници¹³⁶ данни за жертвите обаче предизвикаха дебат по отношение на надеждността и тълкуването на тези данни,¹³⁷ включително начина на преброяване на цивилните жертви, спада в броя на жертвите,¹³⁸ както и заключенията, които трябва да бъдат направени от този спад по отношение на настоящата ситуация със сигурността в страната.

Въпреки намаляването на цивилните жертви, значителен брой иракски цивилни продължават да бъдат убивани ежедневно и, както беше отбелязано от генерал Петреъс, „броят (...) все още е обезпокояващо голям”¹³⁹ Генералният секретар на ООН също отбеляза в своя доклад за октомври 2007 г., че

„въоръжените групировки на сунитите и на шиитите провеждат системни и широкомащабни атаки срещу цивилните чрез самоубийствени бомбени атакти, похищения и извънсъдебни екзекуции, без да правят разлика между цивилни и войници. Насилието засегна всички иракски етнически групи и общности, включително малцинствените групи. Според сведенията множество цивилни бяха убити по време

¹³⁶ Според статистиката на иракските министерства на вътрешните работи, здравеопазването и отбраната, цивилните жертви през октомври 2007 г. са най-малко сред отбелязаните през тази година – 758 убити цивилни, в сравнение с 844 през септември 2007 г. и 1 733 през август 2007 г.. В същото време, жертвите на ИСС са се увеличили; VOI, *October 2007: Civilian casualties drop, Iraqi forces' fatalities rise*, 1 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23538; Reuters, *Civilian Killings in Iraq Plunge in September: Government*, 2 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/22421.

¹³⁷ Виж например, Michael Dobbs, *Iraqi Civilian Deaths, Part II*, The Washington Post, October 2007, http://blog.washingtonpost.com/fact-checker/2007/10/Iraqi_civilian_deaths_part_ii.html. Виж също: Clark Hoyt, *The Public Editor: The Reality in Iraq? Depends on Who's Counting*, The New York Times, 7 October 2007, <http://www.nytimes.com/2007/10/07/opinion/07pubed.html>; Stephen Biddle and Jeffrey FrIBYman, *The Iraq Data Debate: Civilian Casualties from 2006 to 2007*, CFR, 28 September 2007, http://www.cfr.org/publication/14295/iraq_data_debate.html; Kirk A. Johnson, *Understanding Violence and Civilian Casualty Rates in Iraq: An Insider's View*, The Heritage Foundation, 10 September 2007, <http://www.heritage.org/Research/MiddleEast/wm1605.cfm>; Karen DeYoung, *Experts Doubt Drop In Violence in Iraq*, The Washington Post, 6 September 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/09/05/AR2007090502466.html>; Hannah Fischer, *Iraqi Civilian Deaths Estimates*, Congressional Research Service Report for Congress, 5 September 2007, <http://www.cdi.org/PDFs/CRSonCivilianCasualties2007.pdf>.

¹³⁸ Според ген. Петреъс, спадът от декември 2006 г. и август 2007 г. е с “над 45%”; Petraeus, *Report to Congress September 2007*, виж по-горе бележка 13. Тази оценка обаче включва и “непотвърдени” данни, предоставени от Иракското правителство. Имайки предвид единствено потвърдените данни на МНС, цивилните жертви в Ирак са намалели с около 12% през същия период; Michael Dobbs, *Iraqi Civilian Deaths, Part II*, The Washington Post, October 2007, http://blog.washingtonpost.com/fact-checker/2007/10/Iraqi_civilian_deaths_part_ii.html. Говорителят на Петреъс, полк. Стивън А. Бойлън, призна, че данните на “приемната нация”, използвани от статистиците на МНС често са “непотвърдени” и “вероятно завишени”; *нак там*, *Counting Civilian Deaths in Iraq*, The Washington Post, October 2007, http://blog.washingtonpost.com/fact-checker/2007/10/counting_civilian_deaths_in_ir.html. Според Ирак Боди Каунт (ИБК), има известен спад на цивилните жертви от декември 2006 г., но според организацията то е по-слабо изразено, отколкото се твърди от МНС-И. Отбелязва се и, че данните от 2007 г. могат само “да се считат за подобрене” в сравнение с данните от последните шест месеца на 2006 г., когато броят на насилствените смъртни случаи достигна своята връхна точка. В заключение се казва, че въпреки “умереното подобрене в ситуацията със сигурността за обикновените иракчани след вълната”, “първите шест месеца на 2007 г. остават най-смъртоносното първо полугодие от началото на инвазията;” IBC, *The Baghdad 'surge' and civilian casualties*, September 2007, <http://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/baghdad-surge/>. Според ИСС, първоначалните данни за 2007 г. са, че има приблизително 20 000 цивилни жертви между януари и септември 2007 г. и се очаква, че 2007 г. ще бъде “втората най-лоша година по отношение на насилието в Ирак след инвазията през 2003 г., отстъпвайки единствено на 2006 г., и все пак два пъти по-смъртоносна за цивилните от първата година”, ИСС докладва, че през 2007 г. са били най-лошите бомбени атаки (повече от 50 цивилни жертви) след падането на бившия режим, а също, че и броят им е най-голям. От началото на октомври има 20 подобни атаки само през 2007 г., причинили 2 000 цивилни жертви; *нак там*, *Large bombings claim ever more lives*, 4 October 2007, <http://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/biggest-bombs/>.

¹³⁹ Petraeus, *Report to Congress September 2007*, стр. 1, виж по-горе бележка 13.

на военните операции на многонационалните сили срещу бунтовниците или милициите.”¹⁴⁰

Според Антъни Х. Кордесман, анализатор в частния Център за стратегически и международни изследвания (ЦСМИ) във Вашингтон, спадът на насилствените смъртни случаи е положителна тенденция, но предупреждава да не сме прекомерни оптимисти, тъй като е твърде рано да се прецени дали тя ще продължи.¹⁴¹ НРД от август 2007 г. прави оценката, че „общото ниво на насилие, включващо атаките срещу и жертвите сред цивилното население, остава високо.”¹⁴²

б) Разселване и завръщане

В Ирак продължава както вътрешното, така и външното разселване, поради сериозните нарушения на човешките права и сектантското и вътре-сектантското насилие. До края на октомври 2007 г., приблизително 1 128 440 човека са разселени след бомбения атентат в Самара през февруари 2006 г., включително около 596 220 в Централен Ирак и около 368 820 в Южен Ирак.¹⁴³ Провинциите все повече затварят своите граници за вътрешно разселените лица (ВРЛ), оправдавайки се със съображения за сигурност и липса на капацитет за приемане.¹⁴⁴

Въпреки, че има известна несигурност относно броя на завърналите се в Централен Ирак, съобщава се, че много ВРЛ и бежанци са се завърнали по родните места, основно в Багдад.¹⁴⁵ Отсъствието на точни базисни данни и липсата на мониторинг, информация и отчетност относно пътищата за завръщане и районите на завръщане, изключително много затрудняват установяването доколко настоящите движения са безопасни, достойни или доброволни.¹⁴⁶

¹⁴⁰ UN SC, *Report October 2007*, para 36, виж по-горе бележка 13.

¹⁴¹ Steven R. Hurst, *Iraqi deaths fall by 50 percent*, AP, 3 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22469. Също и МО на САЩ оценява в своя последен доклад пред Конгреса, че „е твърде рано да се определи устойчивостта на тези тенденции;” USDOD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 20, виж по-горе бележка 29.

¹⁴² NIE August 2007, стр. 1, виж бележка 47.

¹⁴³ Макар увеличението да не е значително през предходните месеци, повече от 75 000 души са разселени между август и септември 2007 г.. Виж: *Cluster F Update on IDPs*, 19 September 2007, [http://www.unhcr.org/iq/clusterFreports/ClusterFUpdate on IDPs September 19 f.pdf](http://www.unhcr.org/iq/clusterFreports/ClusterFUpdate%20on%20IDPs%20September%2019%20f.pdf); *Cluster F Update on IDPs*, 21 November 2007, [http://www.unhcr.org/iq/clusterFreports/ClusterFUpdateon IDPs 2007 November 21.pdf](http://www.unhcr.org/iq/clusterFreports/ClusterFUpdateon%20IDPs%202007%20November%2021.pdf). Цифрите са предоставени от Министерството на разселването и миграциите (МРМ) и Регионалното правителство на Кюрдистан (РПК).

¹⁴⁴ Провинция Басра наскоро затвори своите граници за ВРЛ. Хасан Абдул-Карим, висш чиновник от Управляващия съвет на Басра, заяви, че провинцията „не може да се справи с повече семейства, търсещи убежище в нашата провинция, каквито и да са техните причини. Провинцията е сериозно засегната от високия брой на разселени семейства.” Според местния съвет и МРМ, повече от 40 семейства на ВРЛ пристигат ежедневно в Басра. Според сведенията десетки семейства са върнати обратно от силите за сигурност на Басра; IRIN, *IRAQ: Basra closes doors to displaced*, 12 November 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=75255>.

¹⁴⁵ Премиерът, Ал Малики, вярва, че сигурността наистина се подобрява, заради завръщащите се, като заяви, че 7 000 семейства са се завърнали в Багдад; Sara Buckley, *Iraq Premier Sees Families Returning to Safer Capital*, The New York Times, 12 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/12/world/middleeast/12iraq.html>. Виж също: IRIN, *IRAQ: Thousands return home as violence drops, government says*, 4 November 2007, <http://www.irinnews.org/report.aspx?ReportId=75141>.

¹⁴⁶ Според МРМ на иракското правителство, около 3 460 ВРЛ семейства са се завърнали в Багдад между февруари и ноември 2007 г., най-вече между март и юни, а други 6 000 семейства чакат регистрация. Относно бежанците МРМ смята, че приблизително 30 000 семейства са се завърнали от Сирия.

Въпреки значителните подобрения в ситуацията със сигурността през изминалите няколко месеца, текущите конфликти в много части на страната и колебаещите се нива на насилието повдигат въпроси относно безопасността на настоящите завръщания и тяхната устойчивост. Иракското правителство и ООН полагат усилия за посрещане на неотложните нужди на тези завръщащи се семейства, като се има предвид преобладаващата ситуация в Ирак.

ВКБООН в момента изследва тенденциите, мотивите и устойчивостта на последните завръщания. Има сигнали, че хората не винаги се връщат по родните си места, а по-скоро в райони, контролирани от тяхната сектантска групировка. Интервюта с някои завърнали се показват, че само малка част са се върнали, защото има подобрение в сигурността.¹⁴⁷ Завърналите се от съседните страни заявяват, че се връщат, защото са изчерпали спестяванията си и/или не са могли да подновят визите си.¹⁴⁸ Други явно се завръщат, поради липсата на услуги в районите на разселване и/или защото искат да се възползват от финансовата реинтеграционна помощ, предоставяна от правителството на завръщащи се в Багдад (приблизително \$800).

Въпреки горепосочените случаи, някои източници твърдят, че всъщност броят на завръщанията намалява от ноември насам.¹⁴⁹ Някои страни призовават за предпазливост, включително ЮНАМИ, иракското правителство и американските войски.¹⁵⁰ Трябва също да се отбележи, че иракското правителство подтиква бежанците в някои страни да не се завръщат по родните си места все още, казвайки, че страната не е подготвена да поеме тяхното завръщане.¹⁵¹ Американските военни предупредиха, че иракското правителство трябва все още да разработи план за поемане на завръщащите се и да не допусне тяхното завръщане да породи нова вълна от сектантско насилие, тъй като много завръщащи се откриват домовете си заети от членове на другата секта.¹⁵²

Като се имат предвид изтъкваните причини за завръщане в Ирак и преобладаващите условия в страната, завръщанията не са показателни за развитията, които биха гарантирали на този етап промяна в позицията на ВКБООН относно иракчаните, търсещи убежище, следователно, ВКБООН счита, че ситуацията не е подходяща за завръщане.

¹⁴⁷ UNHCR, *Iraq: UNHCR cautious about returns*, UNHCR Briefing Notes, 23 November 2007, <http://www.unhcr.org/news/NEWS/4746da102.html>.

¹⁴⁸ Според сведенията над 46 000 иракчани са се завърнали през октомври 2007 г., главно от Сирия. Докато някои явно се завръщат заради подобрената сигурност, други се завръщат поради по-строгите визови разпоредби, наложени на Ирак от Сирия след октомври, както и трудностите за намиране на препитание; IRIN, *IRAQ: Refugees forced home as funds dry up*, 12 November 2007, <http://www.irinnews.org/report.aspx?ReportID=75257>. Виж също: BBC, *Iraqis return home 'in thousands'*, 21 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7105216.stm; Wisam Mohammed, *FEATURE-Homesick Iraqi refugees return to uncertain future*, Reuters, 20 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/COL929138.htm>; Nancy A. Youssef, *Baghdad refugees happy to be home again*, McClatchy Newspapers, 20 November 2007, <http://www.mcclatchydc.com/iraq/story/21802.html>; Jay Deshmukh and Nafia Abdel Jabbar, *It's good to be home, say displaced Iraqis*, AFP, 13 November 2007, http://news.yahoo.com/s/afp/20071113/1f_afp/iraqunrestdisplaced_071113060241.

¹⁴⁹ Виж например, Iraqi Red Crescent Organization, *Iraqi returnees from Syria*, Update 1, 30 November 2007, http://www.iraqredcrescent.org/Returnees_update_1_EN.pdf.

¹⁵⁰ Amit R. Paley, *Iraq Urges Refugees To Stay Put*, The Washington Post, 5 December 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/12/04/AR2007120401971.html>.

¹⁵¹ Пак там.

¹⁵² Виж: Haider Salahuddin, *Feature – Iraqi refugees return to face uncertainty at home*, Reuters, 1 December 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L30246588.htm>; Michael R. Gordon and Stephen Farrell, *Iraq Lacks Plan on the Return of Refugees, Military Says*, The New York Times, 30 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/30/world/middleeast/30refugees.html>.

III. Сигурността в Централен Ирак

1. Провинция Багдад

Планът за сигурност на Багдад¹⁵³, временното слагане на оръжие на Армията на Мехди¹⁵⁴ и напредналият етап на сектантска сегрегация¹⁵⁵ доведоха до намаляване на насилието в Багдад. Отново се появиха признаци на нормален живот в някои части на града с повече отворени магазини и хора по улиците и пазарите.¹⁵⁶ Въпреки тези положителни тенденции обаче, Багдад остава района с най-много насилие в Ирак.¹⁵⁷ Сектантските убийства продължават да преобладават в смесените райони, най-вече в западните квартали на Багдад, където редовно биват намирани тела на застреляни хора, често с белези от мъчения.¹⁵⁸ Предвид факта, че недържавните формирания продължават да действат, както и, че те демонстрираха способността си да запълнят вакуума по отношение на сигурността след преместването на американските войски, възможността за подновяване на сектантското насилие е все още налице.¹⁵⁹

Въпреки че Багдад не е бил свидетел на никакви инциденти с масови жертви през последните месеци и общият брой на атаките е намалял, МНС-И/ИСС и цивилното население продължават да бъдат ежедневно мишени на крайпътни бомбардировки, взривявания на коли-бомби, самоубийствени атаки, атаки с ръчно огнестрелно оръжие и с миномети. Военните офанзиви на МНС-И и операциите за претърсвания продължават да дават цивилни жертви,¹⁶⁰ а частните

¹⁵³ 1 На 14 февруари 2007 г. МНС-И/ИСС стартира новия „План за сигурност в Багдад“ (*Fardh Al-Qanoon*), целящ прочистване на екстремистите от кварталите, възстановяване на сигурността чрез поддържане на постоянно присъствие по улиците преди предаването на контрола върху нея на ИСС („прочистване, контрол, опазване“). През тези три фази трябва да се стимулират домакинствата в кварталите и да се започне възстановяване с цел подобряване на качеството на живот на иракчаните в Багдад; USDoD, *DoD Special News Briefing with Colonel Burton from the Pentagon Briefing Studio*, Arlington, Virginia, 16 March 2007,

<http://www.defenselink.mil/transcripts/transcript.aspx?transcriptid=3906>; Sgt. Sara Wood, *Baghdad Security Plan Can Work, Commander Says, American Forces Press Service*, 16 February 2007, <http://www.defenselink.mil/News/NewsArticle.aspx?id=3082>. Главкомандващият на американските войски в Ирак генерал Дейвид Петреъс заяви, че Ирак ще бъде „обречен на продължаващо насилие и граждански безредици“, ако планът се провали; Ройтерс, Reuters, *New US general warns Iraq doomed if crackdown fails*, 10 February 2007, 10 февруари 2007 г. <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L10750830.htm>.

¹⁵⁴ Виж Раздел II.3: „Замразяване“ на дейността на Армията на Мехди.

¹⁵⁵ Виж Раздел II.4: Сектантска сегрегация.

¹⁵⁶ Виж например, Damien Cave and Alissa J. Rubin, *Baghdad's Weary Start to Exhale as Security Improves*, The New York Times, 20 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/20/world/middleeast/20surge.html>; The New York Times, *Around Baghdad, Signs of Normal Life Creep Back*, 19 November 2007, http://www.nytimes.com/interactive/2007/11/19/world/middleeast/20071120_BUILDUP_OVERVIEW.html; Leila Fadel, *Embattled Baghdad shows signs of hope*, *McClatchy Newspapers*, 14 November 2007, <http://www.mcclatchydc.com/iraq/story/21475.html>.

¹⁵⁷ Виж Раздел II.7: Гражданска сигурност/ Цивилни жертви.

¹⁵⁸ Виж Анекс I – Списък на сектантските убийства в Багдад, за списъка с инциденти, съобщени в медиите между 1 октомври и 30 ноември 2007 г.

¹⁵⁹ Виж по-горе Раздел II.4: Сектантска сегрегация.

¹⁶⁰ Например при една акция на американските сили, придружена с въздушни атаки срещу предимно шиитския квартал Садр Сити на 21 октомври 2007 г. според сведенията са убити 49 души, включително цивилни, която веднага бе осъдена от иракските управници, включително премиера Ал Малики. Американското командване заяви, че американските войски са били подложени на непрекъснати атаки в Садр Сити и че са били убити само бунтовници; Stephen R. Hurst, *US: Raid of Baghdad's Sadr City Kills 49*, AP, 22 October 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/21/AR2007102100664.html>. Виж също: Bobby Caina Calvan, *Iraqis place Sadr City toll at 17 as confusion over Sunday fighting continues*, *McClatchy Newspapers*, 22 October 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/20752.html>; CNN, *Iraqi PM*

охранителни фирми биват обвинявани в използването на прекомерна сила и в раняването и смъртта на цивилни.¹⁶¹

Висши държавни служители и чиновници, политици, членове на религиозни малцинства¹⁶², журналисти и представители на медите и други специалисти продължават да бъдат обект на

outraged over alleged civilian casualties, 21 October 2007,

<http://edition.cnn.com/2007/WORLD/meast/10/21/iraq.fighting/>. Освен това, на 30 юни 2007 г., бяха извършени две атаки в Садр Сити, в резултат на които загинаха 26 „терористи“ според американското командване. Служител от Министерството на вътрешните работи, подполковник Махмуд Шакарчи, заяви, че всичките жертви са невинни цивилни, включително жени и деца; IRIN, IRAQ: Baghdad suburb residents flee after US raids, 3 July 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=73049>. На 27 ноември 2007 г. четирима служители от иракското Министерство на финансите бяха убити и двама други ранени, когато американските сили откриват огън по техния автобус в североизточен Багдад; VOI, 6 finance ministry personnel killed, wounded by U.S. fire in Baghdad, 27 November 2007, стр.9, <http://www.uniraq.org/FileLib/misc/HR%20Report%20Apr%20Jun%202007%20EN.pdf> (също така: "UNAMI/HRO, Human Rights Report October 2007").

¹⁶¹ Така например на 11 ноември 2007 г. служител на частната американска охранителна фирма „Динкорп Интърнешънъл“, която отговаря за охраната на персонала на американското посолство и свързаните с него доставчици, според сведенията е застрелял иракски таксиметров шофьор в квартал Утафия на Багдад; James Glanz, *Security Guard Fires From Convoy, Killing Iraqi Driver*, The New York Times, 12 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/12/world/middleeast/12contractor.html>. Частната охранителна фирма „Блекуотър“ е обвинена в убийството на иракски цивилни в инцидент на 16 септември 2007 г. в багдадския квартал Мансур. Макар „Блекуотър“ да твърди, че е имало нападение срещу американския дипломатически конвой, които фирмата е охранявала, разследването на иракското правителство не е намерило никакви доказателства за подобно нападение. То обвини „Блекуотър“ в извършването на „преднамерено убийство“ на 17 цивилни граждани. САЩ също предприе разследване. Предварителните резултати от разследването, проведено от ФБР, показаха, че служителите на „Блекуотър“ са нарушили правилата за прилагане на сила, които чуждестранните охранителни фирми в Ирак трябва да спазват, като заявиха, че най-малко 14 от застреляните са били убити без основание. На 25 септември 2007 г. работната група на ООН за използването на наемници изрази своята загриженост относно инцидента и обяви снемане на имунитета на частните охранителни фирми. Иракското правителство отне лиценза на „Блекуотър“ и нареди на всички нейни служители да напуснат Ирак незабавно; виж David Johnston and John M. Broder, *F.B.I. Says Guards Killed 14 Iraqis Without Cause*, The New York Times, 14 November 2007,

<http://www.nytimes.com/2007/11/14/world/middleeast/14blackwater.html>. Виж също: *Security Council Report, Update Report No. 2: Iraq*, 17 October 2007,

http://www.securitycouncilreport.org/site/c.gKWLMTIsG/b.3506921/k.97CE/Update_Report_No_2_Iraqbr17

[October_2007.htm](http://www.nytimes.com/2007/10/08/world/middleeast/08blackwater.html); James Glanz and Alissa J. Rubin, *Blackwater Shootings 'Murder,' Iraq Says*, The New York Times, 8 October 2007, <http://www.nytimes.com/2007/10/08/world/middleeast/08blackwater.html>; BBC, *Iraq shootout firm loses licence*, 17 September 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6998788.stm. На 30

октомври 2007 г. иракското правителство одобри проектозакон за отнемане на имунитета срещу съдебно преследване, с който се ползваха частните охранителни фирми според иракското законодателство (Заповед №17 на Временна коалиционна власт (ВКВ). Законът трябва да бъде приет от СП; BBC, *Iraq to end contractor immunity*, 30 October 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7069173.stm. Други

инциденти, при които са били убити или ранени цивилни граждани от частни охранителни фирми са посочени от ЮНАМИ СПЧ; виж: UNAMI/HRO, Human Rights Report October 2007, стр. 10, виж по-горе бележка 160. За правния статут на частните охранителни фирми виж също UNHCR, *Country of Origin Information Iraq*, October 2005, стр. 45-46, достъпен на интернет сайта на ВКБООН *Refworld* на <http://www.unhcr.org/cgi-bin/txis/vtx/refworld/rwmain?docid=435637914>. Ирак казва, че в страната има над 180 действащи охранителни фирми, по-голяма част от които са от САЩ и Европа. Броят на частните охранители се изчислява между 25 000 и 48 000; Mariam Karouny, *Iraq arrests foreign guards over shooting*, Reuters, 19 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/KAR979273.htm>.

¹⁶² Християните в Багдад, и особено в квартал Дура, бяха подложени на огромен натиск през 2007 г., който доведе до бягството на голяма част от тях. Според сведенията войнстващите сунитски ислямистки групи са издавали религиозни укази (фетва) и разпространявали заплашителни писма, с които са призовавали християните да приемат исляма в рамките на 24 часа, да плащат ислямски данък (джизия), да напуснат или да посрещнат смъртта. Християни са били прогонени от цели квартали на Багдад. Също се съобщава, че християните са подложени на натиск от шиитската милиция, като например са призовавали християнките в Багдад да покриват главите си. На изслушване, свикано от американската Комисия по международните религиозни свободи през юли 2007 г., свещеник Андрю Уайт, викарий на

отвлечения и политически убийства.¹⁶³ Продължават съобщенията за извънсъдебни екзекуции и използването на мъчения от ИСС.¹⁶⁴

2. Провинция Ал Анбар

Провинция Ал Анбар бе известна като една от провинциите с най-много насилие в страната и крепост на АКИ. Операциите по сигурността¹⁶⁵ на МНС-И/ИСС, както и променените племенни съюзи, доведоха до значително намаляване на насилието в региона, като много от бойците на АКИ напуснаха градските райони на Ал Анбар.

Главните градове на провинцията – Рамади и Фалуджа, обаче остават под извънредните мерки за сигурност, като кварталите са изолирани с бетонни стени, многобройни пропускателни пунктове, а населението трябва да носи специални биометрични идентификационни

Англиканската църква „Сейнт Джордж“ в Багдад, заяви, че през последните три-четири месеца положението на религиозните малцинства в Ирак се е влошило значително. Според неговите свидетелства „хиляди християни, които не могат да напуснат страната, живеят в църквите без достатъчно храна и вода.” Той също спомена, че в Багдад са останали само 8 евреи, които все още не могат да напуснат страната; USDoS, *International Religious Freedom Report 2007 - Iraq*, 14 September 2007, <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2007/90211.htm> (също така: “USDoS, *International Religious Freedom Report 2007 – Iraq*”); UNAMI/HRO, *Human Rights Report October 2007*, стр. 8, 12-13, виж по-горе бележка 160. Виж също: IRIN, *IRAQ: People flee Baghdad district as gunmen impose Shariah law*, 27 August 2007, <http://www.irinnews.org/report.aspx?ReportId=73968>; Ellen Massey, *IRAQ: Religious Minorities Hit From All Sides*, IPS, 31 July 2007, <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=38742>; Julia Duin, *Iraq's perils dire for minority faiths*, *The Washington Times*, 26 July 2007, <http://www.washingtontimes.com/article/20070726/NATION/107260064/1002>; Kathleen Ridolfo, *Iraq: Christian Population Dwindling Due To Threats, Attacks*, RFE/RL, 31 May 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/05/a453003e-dec4-491a-9069-81255c27a7fa.html>; AINA, *Mounting Fears of Assyrian Genocide in Iraq*, 31 May 2007, <http://www.aina.org/releases/2007053195824.htm>; AINA, *Told to Convert or Die, 21 Assyrian Families Seek Shelter in Baghdad Churches*, 18 May 2007, <http://www.aina.org/news/20070518111715.htm>; Damien McElroy, *Christians fleeing Iraq after death threats*, *Telegraph*, 10 May 2007, <http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2007/05/08/wiraq08.xml>; IRIN, *IRAQ: Baghdad Christians flee as violence against them mounts*, 3 May 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=71925>; AINA, *Muslims Forcing Christian Assyrians in Baghdad Neighborhood to Pay 'Protection Tax'*, 18 March 2007, <http://www.aina.org/news/20070318132901.htm>. След посрещането на Халдейския патриарх на Багдад Емануел Дели III на 27 октомври 2007 г., иракският премиер Ал Малики потвърди готовността и решителността на правителството да защити християнското малцинство и да спре напускането на християни от Ирак; AP, *Iraq's vulnerable Christian minority gets promise of support*, 27 October 2007, <http://edition.cnn.com/2007/WORLD/meast/10/27/iraq.christians.ap/>. Сухаиб Наши, генерален секретар на съюза на мандейските асоциации, съобщи на изслушване на американската Комисия по международните религиозни свободи, че на сабейско-мандейски семейства в Багдад е бил даван един час да напуснат домовете си, иначе ги е очаквала смърт; Julia Duin, *Iraq's perils dire for minority faiths*, *The Washington Times*, 26 June 2007, <http://www.washingtontimes.com/article/20070726/NATION/107260064/1002>;

¹⁶³ Виж Анекс II – Списък на инцидентите за списъка на инциденти, насочени срещу висши държавни служители, политици, членове на религиозни малцинства, журналисти и представители на медии, и специалисти.

¹⁶⁴ ЮНАМИ СПЧ в последния си доклад посочва, че продължава да получава съобщения за предполагаемо участие на ИСС в извънсъдебни екзекуции при няколко инцидента в Багдад; UNAMI/HRO, *Human Rights Report September 2007*, стр. 8-9, виж по-горе бележка 160. Докладът също така изтъква, че „непрекъснатите съобщения за мъчения и малтретиране на задържаните, особено в предварителни арести на подчинение на Министерството на вътрешните работи в Багдад”, продължават да са основна загриженост; *нак там*, стр. 4.

¹⁶⁵ Като част от „вълната”, нови 4 000 американски войници бяха разположени в провинция Ал Анбар. Между 16 юни и 14 август 2007 г., МНС-И/ИСС имаше за цел обезопасяването на района на Фалуджа („Операция Алджа”), Карма и Тартар. Bill Roggio, *Operation Phantom Thunder: The Battle of Iraq*, *The Long War Journal*, 21 June 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/06/operation_phantom_fu.php.

карти.¹⁶⁶ Въпреки това съществуват опасения, че ИСС са прекалено слаби, за да установят пълен контрол и да прилагат законността и реда.¹⁶⁷

Въпреки подобряването на сигурността, в провинцията има постоянни сблъсъци между МНС-И/ИСС, племенните и бунтовническите групи както и АКИ и нейните клонове, в резултат на които загиват и цивилни.¹⁶⁸ Освен това, АКИ продължава атаките срещу МНС-И/ИСС, племенните лидери и висшите правителствени служители както и срещу цивилни граждани.¹⁶⁹ През ноември 2007 г. Бяха открити няколко масови гроба в района на езерото Тартар.¹⁷⁰ Имаше също така и подозрения за произволни арести и използване на мъчения от ИСС и племенните и бунтовническите групи спрямо лица, обвинени във връзки с АКИ.¹⁷¹

3. Провинции Дияла и Салах ал Дин

След формирането на племенни съюзи в провинция Ал Анбар и стартирането на Плана за сигурност в Багдад, провинция Дияла се превърна в крепостта на АКИ и районът с най-много насилие извън Багдад. Атаките срещу МНС-И/ИСС и цивилното население са чести, което води до голям брой убити цивилни граждани и масово разселване.¹⁷²

¹⁶⁶ Ali al-Fadhily, *IRAQ: Fallujah Now Under a Different Kind of Siege*, IPS, 20 November 2007, <http://www.ipsnews.net/news.asp?idnews=40125>. Виж също: Darrin Mortenson, *How to Resurrect Fallujah*, The Time, 28 October 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1677146,00.html>; Noah Shachtman, *Iraq Diary: Fallujah's Biometric Gates* (Updated), 31 August 2007, <http://blog.wired.com/defense/2007/08/fallujah-pics.html>; Thomas Frank, *Identification effort crosses entire war zone*, USA Today, 12 July 2007, http://www.usatoday.com/news/world/iraq/2007-07-12-database-inside_N.htm; Ali al-Fadhily, *Curfew-Bound Fallujah On The Boil Again*, IPS, 27 June 2007, <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=38336>; IRIN, *IRAQ: Fallujah security crackdown preventing access for aid workers*, 19 June 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=72810>; Ali al-Fadhily, *Anger Builds in Fallujah Over Security Crackdown*, IPS, 5 June 2007, <http://www.antiwar.com/ips/fadhily.php?articleid=11076>; Kirk Semple, *Uneasy Alliance Is Taming One Insurgent Bastion*, The New York Times, 29 April 2007, <http://www.nytimes.com/2007/04/29/world/middleeast/29ramadi.html>; VOI, *U.S. forces issue special IDs for Ramadi residents*, 26 April 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/16818

¹⁶⁷ Според сведенията полицията в Ал Абнар няма оборудване, гориво, оръжие и транспортни средства. Ню Йорк Таймс съобщи през август 2007 г., че много сунитски водачи обвиняват доминираната от шиитите централна власт в пренебрегване на района поради сектантски причини, като се опасяват, че сунитските сили за сигурност могат впоследствие да се обърнат срещу нея след оттеглянето на американските войски. Richard A. Opiel, *Falluja's Calm Is Seen as Fragile if U.S. Leaves*, The New York Times, 19 August 2007, <http://www.nytimes.com/2007/08/19/world/middleeast/19falluja.html>.

¹⁶⁸ Например американското командване призна, че са били убити 15 цивилни, включително 9 деца, а други са били ранени, при негова операция, насочена срещу АКИ в района на езерото Тартар на 11 октомври 2007 г. ООН настоя САЩ веднага да се заеме с разследване на инцидента и да оповести публично резултатите; Suzanne Goldenberg, *Ewen MacAskill and agencies, UN calls for US to publish facts on Iraqi deaths*, The Guardian, 12 October 2007, <http://www.guardian.co.uk/Iraq/Story/0,2189560,00.html>. Виж също: UNAMI/HRO, *Human Rights Report October 2007*, стр. 9, виж по-горе бележка 160.

¹⁶⁹ Виж Анекс III – Списък на инцидентите в провинция Ал Абнар, насочени срещу определени групи за преглед на инцидентите, включващи племенни водачи и държавни служители, както и цивилни граждани.

¹⁷⁰ BBC, *US military 'frees 500 detainees'*, 8 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7084796.stm; VOI, *U.S. army says found mass grave with 22 bodies in western Iraq*, 6 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23709.

¹⁷¹ Leila Fadel, *Security in Iraq still elusive*, McClatchy Newspapers, 9 September 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/19566.html>. MOM съобщи, че ВПЛ, заподозрени във връзки с АКИ, са депортирани от провинцията; IRIN, *IRAQ: IDPs in Baghdad suburb stage protest, demand protection*, 24 September 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=74454>.

¹⁷² IRIN, *IRAQ: Thousands flee upsurge in violence in Diyala province*, 14 May 2007,

Между 18 юни и 19 август 2007 г. около 10 000 американски и иракски войници проведеха широкомащабна операция, наречена „Arrowhead Ripper” (б.прев. „Пронизваща стрела”) за изтласкване на бойците на АКИ от столицата на провинцията Багуба и околните райони. Бунтовнически групи, като „Революционните бригади от 1920”, Армията на муджахедините и Ислямската армия, работиха съвместно с МНС-И/ИСС срещу АКИ.¹⁷³ В резултат на това градът беше в голяма степен обезопасен, но АКИ продължава да има присъствие в други части на провинцията. Според генерал-лейтенант Реймънд Т. Одиерно, вторият по ранг в американското командване в Ирак, 80% от лидерите на АКИ в Багуба са избягали преди старта на офанзивата.¹⁷⁴ Има опасения относно ролята на племенните и бунтовническите групи в тази провинция със смесено население, където също така има и значителен брой шиити и кюрди.¹⁷⁵ В Салах ал Дин се отбелязва известно намаляване на насилието. Обаче АКИ продължава да има силно присъствие в някои отделни места в провинцията, особено в районите около Самара, Тармия, Дулуя и Байджи.¹⁷⁶ В един голям инцидент на 7 юли 2007 г. атентатор-самоубиец атакува оживения централен пазар в Амирли, тюркменско село близо до град Туз Курмату, като уби над 130 души и рани 240.¹⁷⁷

Следователно, въпреки относителното подобряване на сигурността в някои части на провинциите Дияла и Салах ал Дин в резултат на интензивните операции за сигурност на МНС-И/ИСС и племенните и бунтовническите групи, ситуацията остава деликатна и несигурна.¹⁷⁸ Провинциите са сцена на чести сблъсъци между МНС-И/ИСС и племенните и съперническите бунтовнически фракции, които се борят с АКИ и с нейните съюзници.¹⁷⁹ Ежедневно има нападения срещу МНС-И/ИСС и тези, които ги

<http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=72134>. Виж също: Aasim Taha, *Al-Qaeda reportedly taking strongholds in Hamrin mountain*, VOI, 27 April 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/16868; IRIN, *IRAQ: Insurgency paralyzes life in Diyala*, 22 March 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=70864>; Solomon Moore, *Security collapses in Diyala province: U.S. neglect, Iraq security forces blamed*, Los Angeles Times, 7 January 2007, <http://www.post-gazette.com/pg/07007/751588-82.stm>.

¹⁷³ Sumedha Senanayake, *Iraq: Plan To Arm Additional Sunni Groups Poses Risks*, RFE/RL, 22 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/9dc208ba-ff55-4ce4-9ab3-2dfdf787dfde.html>.

¹⁷⁴ John F. Burns, *Militants Said to Flee Before U.S. Offensive*, The New York Times, 23 June 2007, <http://www.nytimes.com/2007/06/23/world/middleeast/23iraq.html>. Виж също: RFE/RL, *Baghdad Truck Bomb Kills 78 As Troops Launch Offensive*, 19 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/E5F6E126-F52B-4E79-BC70-0C10B07F493B.html>

¹⁷⁵ Sumedha Senanayake, *Iraq: Plan To Arm Additional Sunni Groups Poses Risks*, RFE/RL, 22 June 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/06/9dc208ba-ff55-4ce4-9ab3-2dfdf787dfde.html>.

¹⁷⁶ Bill Roggio, *Al Qaeda suicide bombers target the Salahadin Awakening*, The Long War Journal, 9 October 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/10/al_qaeda_suicide_bom.php.

¹⁷⁷ През септември 2007 г. МНС-И/ИСС арестува предполагаемия организатор на атаката – водеща фигура от свързаната с АКИ Ислямска държава в Ирак; DPA, *Joint Iraqi-US forces detain mastermind behind July's Tuz bombings*, 13 September 2007, <http://www.earthtimes.org/articles/show/106852.html>; BBC, *Iraqi PM slams 'heinous' bombers*, 8 July 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6281508.stm.

In September 2007, MNF-I/ISF arrested the alleged mastermind behind the attack, reportedly a leading figure of the AQI-linked Islamic State in Iraq;

¹⁷⁸ Ahmed Ali, *IRAQ: Where Better Security Brings No Reassurance*, IPS, 2 November 2007, <http://www.ipsnews.net/news.asp?idnews=39897>.

¹⁷⁹ Например на 10 ноември 2007 г. Ислямската армия на Ирак, която преди това беше тясно свързана с АКИ, уби 18 бунтовника от АКИ и залови други 16 при атака близо до Самара. Би Би Си съобщи, че Ислямската армия на Ирак очевидно планира да използва заловените при размяна на затворници. Петнадесет бойци от Ислямската армия също бяха убити при атаката. Очевидно МНС-И/ИСС не са взели участие в сблъсъците; Joshua Partlow, *Rival Sunnis in Deadly Gunfight*, *The Washington Post*, 11 November

подкрепят, включително висши правителствени служители, политици, членове на племената, фирми-доставчици и преводачи. Също така редовно има и нападения срещу цивилни граждани. Продължават сектантските убийства в смесените райони, където се откриват изхвърлени тела на измъчвани и застреляни хора. Лекарите¹⁸⁰, журналисти и други специалисти, както и членове на бившата партия Баат/службите за сигурност, продължават да бъдат обект на нападения.¹⁸¹ Операциите за сигурност на МНС-И/ИСС срещу АКИ понякога завършват с цивилни жертви¹⁸² както и с жертви сред техните поддръжници от племенните и бунтовническите групи.¹⁸³

4. Провинции Киркук и Ниневия

И двете провинции – Киркук и Ниневия, включват т.нар. „спорни зони“, статутът на които трябва да бъде определен съгласно чл.40 от Иракската конституция.¹⁸⁴ Различни групи си съперничат за контрол над спорните територии, особено над богатия на петрол Киркук. Екстремистите продължават да подклаждат сектантско насилие между араби, кюрди и, в райони като Киркук и Тал Афар, тюркмени.¹⁸⁵ Под натиска на МНС-И/ИСС и племенните съюзи в Багдад, Ал Анбар и части от провинциите Бабил, Дияла и Салах ал Дин, АКИ се прегрупира в районите на провинциите Киркук и Ниневия. Насилието в тези райони се увеличава.¹⁸⁶ На 5 ноември 2007 г. МНС-И/ИСС стартираха масштабна операция за сигурност

2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/11/10/AR2007111000382.html?nav=rss_world. Виж също: Ned Parker, *Sunni-on-Sunni fighting tears apart Samarra*, *Los Angeles Times*, 11 November 2007, <http://www.concordmonitor.com/apps/pbcs.dll/article?AID=/20071111/NEWS03/711110399/1007/SPORTS>; BBC, *Sunni group attacks al-Qaeda base*, 10 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7088013.stm.

¹⁸⁰ На 18 ноември 2007 г. ОМРИ съобщи за крайната липса на лекари в провинция Дияла. Според департамента по здравеопазване на Дияла, най-малко 80% от лекарите в провинцията са избягали заради проявите на насилие. Полицейският служител подполковник Абдала Мустафа Айдън заяви, че между август и ноември 2007 г. се е увеличил броят на нападенията срещу лекари от страна на бойци и бунтовници, в резултат на което мнозина са избягали от провинцията; IRIN, *IRAQ: Diyala desperately needs doctors*, 18 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/IRIN/fbd9149dc6f4eb8fc1a838f502cc1d2c.htm>.

¹⁸¹ Виж списъка на инциденти, включващи тези групи: Анекс IV – Списък на инцидентите в провинциите Дияла и Салах ал Дин, насочени срещу определени групи.

¹⁸² Виж примерите в ЮТАМИ СПЧ; UNAMI/HRO, *Human Rights Report October 2007*, стр. 9-10, виж по-горе бележка 160. Иракската ислямска партия (ИИП) заяви, че по време на „Операция пронизваща стрела“ над 350 души са били убити в Багуба; VOI, *350 civilians killed during military operations in DIALA – Islamic party*, 2 July 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/18919. На 27 ноември 2007 г. американските сили убиха двама въоръжени и трима цивилни граждани, включително едно дете, във въоръжена операция северно от Байджи; VOI, *U.S. forces say killed 5, including 3 civilians*, 28 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24433.

¹⁸³ Племенните водачи от „Съвета за пробуждане на Таджи“ заявиха, че военни самолети по погрешка са бомбардирани техни хора и са убили 45 от тях на 13 ноември 2007 г. Американските военни са идентифицирали членовете на племето като вражески бойци. Разследването на случая продължава; Reuters, *EXCLUSIVE-U.S. strikes killed pro-U.S. Iraq fighters-officer*, 18 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/COL843248.htm>; Cara Buckley, *Sunni Group Says U.S. Killed Its Members*, *The New York Times*, 17 November 2007, <http://www.nytimes.com/2007/11/17/world/middleeast/17iraq.html>.

¹⁸⁴ Виж: UNHCR, *Eligibility Guidelines August 2007*, Chapter II.B.2 De-Arabization, виж по-горе бележка 1.

¹⁸⁵ Например на 8 септември 2007 г. една кола-бомба експлодира близо до полицейско управление в шиитския тюркменски град Башир, на 20 км югозападно от Киркук, като уби най-малко един полицай. Полицията заяви, че в отговор като акт на отмъщение тюркменските жители са нападнали сунитския град Албу Фарадж, като са изгорили шест къщи; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Sept 8*, 8 September 2007, <http://uk.reuters.com/article/worldNews/idUKL0855513220070908?pageNumber=2>

¹⁸⁶ AP, *Al-Qaida-linked insurgent group says it's behind series of attacks in north*, 20 November 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/11/20/africa/ME-GEN-Iraq-Ansar-al-Sunnah.php>. Виж също: Stephen Farrell, *Fewer Roadside Bombs in Iraq, U.S. Says*, *The New York Times*, 16 November 2007,

(“Operation Iron Hammer” – б.прев. „Операция железен чук”) в провинциите Ниневия, Киркук, Салах ал Дин и Дияла в противодействие на Ал Кайда там.¹⁸⁷

Както се обяснява в подробния доклад на Международната кризисна група, Киркук все повече започва да прилича на Багдад:

„с араби, кюрди, туркмени, халдеи и асрийци, укриващи се в кварталите, които, макар и не напълно изолирани, са определено враждебни към членовете на всяка общност, която се окаже малцинствена.”¹⁸⁸

Някои наблюдатели отбелязват, че напрежението между етническите групи относно нерешения статут на Киркук може да се превърне в нова гражданска война¹⁸⁹, която вероятно ще се разпростре в района на Кюрдистан.¹⁹⁰

Насилието в провинция Ниневия също се увеличи през 2007 г. Местните власти съобщиха през септември 2007 г., че средно на седмица са били убивани 40 цивилни или полицаи в насилствени инциденти от юни 2007 г. насам.¹⁹¹ Насилието е главно между сунитски бунтовници и местния ИСС или шиитски бойци. Кюрдите и други малцинства, като язиди и християни, също са нападени от бунтовниците.¹⁹²

И в двете провинции има взривявания на коли-бомби, самоубийствени нападения и стрелба. Също така има отвличания на хора и атентати¹⁹³, включително срещу висши държавни служители, политици, религиозни или племенни водачи, членове на малцинствени групи,¹⁹⁴ журналисти, други специалисти, хора, свързани с МНС-И/ИСС, хуманитарни работници и членове на бившия режим.¹⁹⁵ Офисите на ПСК и КДП са също редовно мишени на

<http://www.nytimes.com/2007/11/16/world/middleeast/16iraq.html>; Bill Roggio, *Operation Iron Hammer targets al Qaeda in Iraq's north*, The Long War Journal, 12 November 2007,

http://www.longwarjournal.org/archives/2007/11/operation_iron_hamme_1.php; Ivan Watson, *Rise in Violence Puts Kirkuk's Future in Doubt*, 10 October 2007,

<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=15134193>; Salem Areef, *Mosul tribes rally to fight al-Qaeda*, Azzaman, 19 September 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21908

¹⁸⁷ AFP, *Operation in north Iraq nets 200 suspected militants*, 11 November 2007,

http://news.yahoo.com/s/afp/20071111/wl_mideast_afp/iraqunrestqaeda. Виж също: UPI, *Operation Iron Hammer pursues al-Qaida*, 6 November 2007, http://www.upi.com/International_Security/Emerging_Threats/Briefing/2007/11/06/operation_iron_hammer_pursues_al-qaida/9923/.

¹⁸⁸ ICG, *Iraq and the Kurds: Resolving the Kirkuk Crisis*, *Middle East Report* № 64, 19 April 2007, стр. 1,

http://www.crisisgroup.org/library/documents/middle_east_north_africa/iraq_iran_gulf/64_iraq_and_the_kurd_s_resolving_the_kirkuk_crisis.pdf.

¹⁸⁹ KurdishMedia, *Local paper: The security situation of Kirkuk is deteriorating*, 28 November 2007,

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/refid/E2F-07-12-2007/article/24463.

¹⁹⁰ Пак там, Резюме. Виж също: IRIN, IRAQ: Ethnic violence forces more Arabs to flee Kirkuk, 16

September 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=74321>. Виж също: Sumedha Senanayake, *Iraq: Kirkuk Referendum Likely To Be Delayed*, RFE/RL, 13 September 2007,

<http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/09/77A2D8AB-39B5-43DC-9A49-672B349D17B3.html>.

¹⁹¹ IRIN, IRAQ: *Several local NGOs close down in Mosul*, 24 September 2007,

<http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=74452>

¹⁹² Пак там.

¹⁹³ Виж Анекс V – Списък на инцидентите в провинциите Киркук и Ниневия.

¹⁹⁴ ЮНАМИ посочва в своя последен доклад, че „(м)алцинствата, като християни, язиди и шабаки също продължават да бъдат обект на нападения в Мосул. Според Иракския съвет по малцинствата, в шабакските села се разпространявали памфлети, заплашващи със смърт шабаките, ако не напуснат. Между април и май 2007 г. около 20 члена на шабакската общност са били убити, а на 2 май 2007 г., или около тази дата, въоръжени лица са убили двама мъже язиди в Мосул; UNAMI/HRO, *Human Rights Report September 2007*, стр. 8, 15, виж по-горе бележка 160.

¹⁹⁵ Пак там, също за списък с целеви убийства, включващи определени групи.

нападения.¹⁹⁶ Постоянно биват откривани тела на застреляни хора, често с белези от мъчения.¹⁹⁷ Има и случаи, при които са убити цивилни граждани по време на военни офанзивни на МНС-И/ИСС и операции за проверка и претърсване.¹⁹⁸

¹⁹⁶ Например на 8 ноември 2007 г. бе убита една жена, и пет души бяха ранени при експлозията на кола-бомба близо до главния офис на КДП в село Тал Аскуф, северно от Мосул; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Nov 8*, 8 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/ANW821183.htm>. На 7 ноември най-малко 13 души бяха ранени в самоубийствен атентат с кола-бомба срещу офиса на КДП в Хай ал Аскари в Киркук; Hussein Kadhim, *Round-up of daily Violence - Wednesday 7 November 2007*, McClatchy Newspapers, 7 November 2007, <http://www.mcclatchydc.com/212/story/21162.html>. На 11 октомври 2007 г. най-малко осем души, включително четири бойци от кюрдското опълчение „пешмерга“, бяха ранени, когато камион натъпкан с експлозиви се взриви близо до пропускателен пункт на „пешмерга“ пред офиса на ПСК в източен Мосул; VOI, *Bombing targets PUK's office in Mosul, wounds eight*, 11 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22793. На 10 октомври 2007 г. двама души бяха убити, а 16 ранени, включително и членове на КДП, когато пълен с експлозиви минибус, насочен към офиса на КДП в района на Хорсбат близо до Мосул; VOI, *Mosul blast targets KDP's office, leaves 18 casualties*, 10 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22754. На 8 юли 2007 г. неидентифицирани въоръжени лица нападнаха помещенията на ПСК в Киркук и влязоха в схватка с охранителите, като един от нападателите бе убит; VOI, *Armed attack on PUK office, two bodies found in Kirkuk*, 9 July 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/19199. На 13 май 2007 г. най-малко 45 души бяха убити, а десетки други ранени, от самоубийствен взрив на камион-бомба в град Максмур. Атентаторът блъсна камиона си в офиса на КДП, където по това време се провежда събрание; BBC, *Bombings leave many dead in Iraq*, 13 May 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6651159.stm. На 26 април 2007 г. двама атентатори-самоубийци нападнаха офис на КДП в град Зумар западно от Мосул, като убиха трима от охранителите и раниха петима. Също така, три дни по-рано, атентатор-самоубиец с кола-бомба атакува офис на КДП в друг град близо до Мосул, като уби 10 души и рани 20; AP, *9 dead in Iraqi army checkpoint attack*, 26 April 2007, http://www.chinadaily.com.cn/world/2007-04/26/content_860960.htm.

¹⁹⁷ За примери, виж различните Анекси.

¹⁹⁸ Например на 13 ноември 2007 г. при операция по претърсване в Мосул американските сили убиха търсен водач на АКИ както и неговата съпруга и едногодишното им дете; VOI, *U.S. forces kill family in Mosul – police*, 13 November 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/23902. Виж също: UNAMI/HRO, *Human Rights Report October 2007*, стр. 9-10, виж по-горе бележка 160.

IV. Сигурността в Южен Ирак

1. Провинция Басра

Провинция Басра, която в миналото е била населявана от араби шиити и сунити, християни, сабейцо-мандейци, е загубила значителна част от смесения си характер, поради продължаващото насилие и разселването на по-голяма част от малцинствата.¹⁹⁹ Сунитското присъствие е намаляло от 40% до едва почти 14% след 2003 г.²⁰⁰ Съобщава се, че няколкостотин членове на сунитската общност, включително най-видния духовник в Южен Ирак – Имам Юсуф Якуб ал Хасан, са били убити, а стотици семейства изгонени от домовете им.²⁰¹ Също така е имало и няколко нападения на сунитски джамии в Басра, последното през юни 2007 г.²⁰² Освен това, повечето християни и сабейцо-мандейци, са били принудени да напуснат провинцията.²⁰³

Басра, вторият по големина град в Ирак, където се намират най-богатите залежи на петрол²⁰⁴ както и единствените пристанища²⁰⁵ в страната, е в центъра на боеве между отделните фракции. Освен това, Армията на Мехди²⁰⁶ и ВСИРИ /Организацията Бадр²⁰⁷, ислямистките партии „Фадхила“²⁰⁸ и организация „Тар Аллах“²⁰⁹ са също основни действащи лица в района.²¹⁰

¹⁹⁹ Sam Dagher, 'Shiite Taliban' rises as British depart Basra, Christian Science Monitor, 18 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0918/p11s01-wome.html>. Виж също: Patrick Cockburn, *Ignominious end to futile exercise that cost the UK 168 lives*, The Independent, 3 September 2007, http://news.independent.co.uk/world/middle_east/article2921877.ece; ICG, *Basra report June 2007*, стр. 1-4 и 10, виж по-горе бележка 118.

²⁰⁰ The Independent, *Basra betrayed: When the British leave, will the Mahdi Army replace them?*, 25 February 2007, http://news.independent.co.uk/world/middle_east/article2303009.ece.

²⁰¹ Пак там.

²⁰² Damien Cave, *Second Sunni Mosque Is Blown Up in Basra*, The New York Times, 16 June 2007, <http://www.nytimes.com/2007/06/16/world/middleeast/16cnd-baghdad.html>. Виж също: CNN, *Sunni mosques hit after blast at Samarra shrine*, 14 June 2007, <http://edition.cnn.com/2007/WORLD/meast/06/14/iraq.main/>.

²⁰³ VOI, *Christians leaving Basra despite decades of co-existence*, 18 November 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/24115. Виж също: МКГ, *Basra report June 2007*, стр. 4, виж също бележка под линия 118 по-горе; Kathleen Ridolfo, *Iraq: Christian Population Dwindling Due To Threats, Attacks*, RFE/RL, 31 May 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/05/a453003e-dec4-491a-9069-81255c27a7fa.html>.

²⁰⁴ Почти 80% от иракските 115 милиарда барела доказани петролни резерви, третите по големина в света, се намират в или близо до Басра. През петролопровода в северната част на страната, често обект на бунтовнически атаки, по-голямата част от 1,6 милиона барела петрол дневно, изнесен през 2006 г., е преминал през пристанището в Басра, което представлява 93% от бюджета на Ирак; Ben Lando, *Analysis: Oil flows in Basra power vacuum*, UPI, 16 August 2007, http://www.upi.com/International_Security/Energy/Analysis/2007/08/16/analysis_oil_flows_in_basra_power_vacuum/5416/. Виж също: Sam Dagher, *Basra oil fuels fight to control Iraq's economic might*, Christian Science Monitor, 19 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0919/p12s01-wome.html>.

²⁰⁵ По-голямата част от вноса и износа на Ирак преминава през пристанището Ум Оаср в Басра.

²⁰⁶ Ал Садр има няколко лоялисти в Съвета на провинция Басра.

²⁰⁷ Представители от ВСИРИ и неговите клонове заемат 21 от 40 места в Съвета на провинция Басра.

²⁰⁸ Духовен водач на „Фадхила“ е намиращия се в Наджаф духовник Аятолах Мухамад ал Якуби, който напусна Муктада ал Садр през 2003 г. „Фадхила“ има само 12 места в Съвета на провинция Басра, обаче с подкрепата на други партии, съумя да запази постовете на губернатора и на един от неговите заместници. „Фадхила“ има контрол над наброяващите 15 000 души Сили за опазване на петрола. Губернаторът на Басра, Мохамед ал Уаели, бе обвинен в лошо управление на публични средства, корупция и използване на Силите за опазване на петрола като полувоенни части, специализирани в кражбата на суров петрол. На 30 април 2007 г. бе поискан вот на недоверие срещу губернатора на Басра от Управляващия съвет в Басра и впоследствие премиерът Ал Макики освободи губернатора на 28 юли 2007 г. „Фадхила“ обжалва уволнението пред Върховния съд на Ирак и по време на изготвянето на

Милициите са проникнали в местните сили за сигурност²¹¹ и контролират болниците, университета, пристанищата, петролните съоръжения и електропроводите.²¹² Тези милиции предоставят социални услуги и налагат своя закон без съд.²¹³ Заместник-губернаторът на Басра, Лоай ал Батат, заяви в края на октомври 2007 г., че местните сили за сигурност не могат да контролират напълно града.²¹⁴

Въпреки започналата сравнително успешно операция по сигурността „Синдбад“ между септември 2006 г. и март 2007 г.²¹⁵, вътрешните борби между шиитите ескалираха отново с ежедневни сражения, отвличания и убийства.²¹⁶ Според редактора на един вестник, излизащ в

настоящия доклад, Ал Уаели все още заемаше длъжността си; UN SC, *Report October 2007*, параграф 14, виж по-горе бележка 13. Виж също: Sam Dagher, *As British troops exit Basra, Shiites vie to fill power vacuum*, Christian Science Monitor, 17 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0917/p01s08-wome.html>; Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 October 2007,

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401.html>; Juan Cole, *Informed Comment*, 29 July 2007, <http://www.juancole.com/2007/07/basra-governor-dismissed-fadhila-brands.html>; *нак там*, 30 April 2007, <http://www.juancole.com/2007/04/political-crisis-in-basra-as-governor.html>. На национално равнище „Фадхила“ има 15 места в СП и беше част от Единната иракска коалиция преди да я напусне през миналия март като протест срещу т.нар. „политика за сектантските квоти“; VOI, *Talks with BCIPPI going on, return to UIC on conditions – Fadhlila member*, 27 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/23326.

²⁰⁹ „Тар Аллах“ е малка партия от Басра, ръководена от Юсуф ал Мусави. Тя е в съюз с ВСИРИ и неговите съюзници в борбата за отстраняване на губернатора на „Фадхила“.

²¹⁰ Според Министерството на отбраната на САЩ „(в)исоката безработица в цялата провинция Басра и приблизително 5 000 разселени семейства представляват голям потенциал за набиране на хора в групите на бунтовниците и милицията“; USDOD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 25, виж по-горе бележка 29.

²¹¹ ВСИРИ контролира местната разузнавателна служба, докато садристите контролират повечето от местните полицейски части, Службата за охрана на сградите и пристанищата. „Фадхила“ контролира Силите за опазване на петрола, които отговарят за охраната на кладенците, рафинериите и петролопровода. Трите пристанища в Басра се контролират от различни групировки, включително ВСИРИ, „Фадхила“ и местните племена. За една по-малка фракция, „Хизбула“, се смята, че контролира митниците; виж ICG, *Basra report June 2007*, стр. 11, виж по-горе бележка 118.

²¹² Sam Dagher, *As British troops exit Basra, Shiites vie to fill power vacuum*, Christian Science Monitor, 17 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0917/p01s08-wome.html>. Виж също Dominic Moran, *The battle for Basra begins*, ISN Security Watch, 4 September 2007, <http://www.isn.ethz.ch/news/sw/details.cfm?ID=18069>.

²¹³ Ghaith Abdul-Ahad, *When night falls, the assassins gather in Hayaniya Square*, The Guardian, 17 November 2007, <http://www.guardian.co.uk/international/story/0,2212584,00.html>.

²¹⁴ VOI, *Security forces cannot control Basra – official*, 30 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/23474.

²¹⁵ Целта на „Операция Синдбад“ бе да прочисти милициите, да подобри работата на полицията и да даде тласък на възстановяването на икономиката под мотото „*прочисване, задържани и гражданско възстановяване*“. Първоначално операцията имаше успех при ограничаването на престъпността, политическите убийства и сектантските убийства, но от април 2007 г. насилието отново се увеличи. За критичен анализ, виж: CG, *Basra report June 2007*, стр.16, see above footnote 118. Виж също: Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 August 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401_pf.html

²¹⁶ Според НРД от август 2007 г. „Вътрешношиитският конфликт, включващ фракции, съперничаещи си за власт и ресурси, най-вероятно ще се засили с придобиването на контрол върху сигурността в провинциите. В Басра насилието ескалира с оттеглянето на коалиционните сили. Местните милиции почти не дават признаци за намаляване на съперничеството си за контрол над ценните петролни ресурси и териториите;“ виж: NIE, August 2007, стр. 2, виж по-горе бележка 47. Виж също: Sam Dagher, *Basra oil fuels fight to control Iraq’s economic might*, Christian Science Monitor, 19 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0919/p12s01-wome.html>; AP, *Violence appears to be shifting from Baghdad*, 25 August 2007, <http://www.msnbc.msn.com/id/20440397/page/2/>; Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 August 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401_pf.html

Басра, най-малко 300 члена на Бадр и ВСИРИ са били убити само в Басра от началото на годината.²¹⁷ Според МКГ „градът се контролира от милиции, които както изглежда, са по-силни и действат по-безпрепятствено от преди.“²¹⁸ МКГ смята, че пристанищният град Басра е пример за „многобройните и увеличаващите се форми на насилие“, поразен от:

„системна злоупотреба с официалните институции, политически убийства, племенни вендети, вандализъм в кварталите и налагане на обществени норми заедно с възхода на престъпните мафии, които все повече се сместват с политическите фигури.“²¹⁹

Освен от вътрешношиитските борби, провинцията страда и от чести отвличания и политически убийства, извършвани от въоръжените милиции, проникналите в ИСС милиции и престъпници, на служители по сигурността, висши държавни служители, религиозни и племенни водачи, други лица проникнали в МНС-И,²²⁰ бивши членове на Баат,²²¹ членове на религиозни малцинства,²²² журналисти,²²³ защитници на човешките права,²²⁴ и хуманитарни работници и други специалисти.²²⁵ Според началника на полицията в Басра, генерал-майор Абдул-Джалил

²¹⁷ Sam Dagher, *As British troops exit Basra, Shiites vie to fill power vacuum*, *Christian Science Monitor*, 17 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0917/p01s08-wome.html>.

²¹⁸ ICG, *Basra report June 2007*, стр. i, виж по-горе бележка 118.

²¹⁹ Пак там.

²²⁰ Виж например: UPI, *Insurgents target Iraqi U.K. interpreters*, 17 September 2007, <http://www.newsdaily.com/TopNews/UPI-1-20070917-09565500-bc-iraq-interpreter.xml>; Martin Fletcher, *Get out or die, security force chief tells interpreters for British Army*, *The Times*, 14 September 2007, <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/world/iraq/article2448785.ece>. За размяната на имена на „сътрудници“ виж също: Ghaith Abdul-Ahad, *When night falls, the assassins gather in Hayaniya Square*, *The Guardian*, 17 November 2007,

<http://www.guardian.co.uk/international/story/0,,2212584,00.html>. На 24 ноември 2007 г. неидентифицирани въоръжени лица убиха иракчанин, работещ за чуждестранна охранителна фирма в град Умм Каср; VOI, *Iraqi working for foreign security company killed, 3 bodies found in Basra*, 26 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24350.

²²¹ Според местни НПО най-малко 200 бивши члена на разпуснатата партия Баат са били убити в Южен Ирак до юли 2007 г. Според местната полиция стотици семейства са били принудени да избягат от домовете си в резултат на това; IRIN, *IRAQ: Families in south displaced as former Baathists targeted*, 30 July 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=73485>. Азаман съобщи на 24 юли 2007 г., че „(милиции на шиитските религиозни фракции в Южен Ирак са предприели кампания за ликвидиране на 3 000 члена на партията Баат“ преди иракското правителство да завърши закона, който би позволил на членовете на Баат да се завърнат на предишната си работа; Nidhal al-Laithi, *Campaign to liquidate 3,000 Baathists in southern Iraq*, *Azzaman*, 24 July 2007,

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/19840. На 22 ноември 2007 г. неидентифицирани въоръжени мъже откриха огън по Килан Абу Хюсеин, бивш член на партията Баат, близо до неговата къща в района на Хай ал Муталат в Северна Басра, като го убиха на място; VOI, *Former Baathist gunned down in Basra*, 23 November 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24258.

²²² Сабейцо-мандейци съобщават, че през юни 2007 г. в Басра са били разпространени листовки, в които се казвало, че „Вън сунити и суба [жаргон за сабейцо-мандейци]“. Съобщава се, че подобни листовки са били разпространени в Насирия през май 2007 г.; USDoS, *International Religious Freedom Report 2007 – Iraq*, виж бележка под линия 162 по-горе. За положението на християнските жени, виж също: IRIN, *IRAQ: Extremists fuel anti-women violence in Basra*, 20 November 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=75396>; Sam Dagher, *'Shiite Taliban' rises as British depart Basra*, *Christian Science Monitor*, 18 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0918/p11s01-wome.html>.

²²³ Журналисти и писатели се оплакват от самоцензуриране, по-специално, че милициите в Иран играят ролята на червена линия, която никой не се осмелява да прекоси; Sam Dagher, *Christian Science Monitor*, 18 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0918/p11s01-wome.html>.

²²⁴ Виж Анекс VI – Списък на инцидентите в провинция Басра за подробен преглед на целевите убийства, включващи определени групи.

²²⁵ Reuters, *Feature – Basra women fear militants behind wave of killings*, 5 December 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L03653895.htm>. Виж също: VOI, *Women under extremists 'guillotine in Basra*, 29 November 2007,

Халиф, жените в Басра са заплашвани, бити, а понякога и убивани, ако за тях се смята, че не се придържат към стриктно тълкуваните правила на Исляма.²²⁶ Същото се отнася и за мъжете, чиито дрехи или дори прически се възприемат като прекалено „западни“.²²⁷ Според сведенията мерките за социален контрол са се усилили след оттеглянето на британските сили от град Басра. Жени, интервюирани наскоро от Би Би Си, казаха, че вече не се осмеляват да ходят по улиците на Басра без стриктно ислямско облекло.” Според Халиф, който макар и да признава, че действителният брой може да е много по-голям, „най-малко 10 жени биват убивани всеки месец, някои от тях по-късно биват намирани на сметищата с рани от куршуми, а докато други – обезглавени или осакатени.”²²⁸ Полицията често се страхува да разследва надлежно тези убийства.²²⁹

Нападенията на милициите срещу и сраженията с МНС-И/ИИС са също обичайни²³⁰ и Басра се превърна в полесражение на бомбени, минометни и самоубийствени атаки.²³¹ Престъпността в града също поражда голяма загриженост.²³² Началникът на полицията в Басра, генерал-майор Абдул-Джалил Халиф направи официално изявление, че е готов да се справи с въоръжените милиции, като каза:

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/refid/E2F-07-12-2007/article/24497.

²²⁶ IRIN, *IRAQ: Extremists fuel anti-women violence in Basra*, 20 November 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=75396>. Виж също: Mona Mahmoud and Mike Lanchin, *Basra militants targeting women*, BBC, 15 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7095209.stm; Jay Price and Ali Omar al Basri, *In Basra, vigilantes wage deadly campaign against women*, McClatchy Newspapers, 4 October 2007, <http://www.mcclatchydc.com/iraq/story/20234.html>.

²²⁷ Информация, получена от ЮНАМИ, 3 ноември 2007 г. Според Крисчън Сайънс Монитор, „(З)абавленията на обществени места са забранени. Не се разрешава продажба на музикални CD в магазините. Тези, които продават или консумират алкохол, биват наказвани като престъпници, дори със смърт. Артистите и изпълнителите са обект на строги рестрикции и дори са заклеявани като еретици.” Виж: Sam Dagher, ‘Shiite Taliban’ rises as British depart Basra, Christian Science Monitor, 18 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0918/p11s01-wome.html>. Виж също: Mariam Karouny, Shi’ite tribal leaders in Iraq say Islamism on rise, Reuters, 16 October 2007, <http://www.reuters.com/article/idUSKAR64431320071016?pageNumber=1>.

²²⁸ IRIN, *IRAQ: Extremists fuel anti-women violence in Basra*, 20 November 2007, <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=75396>.

²²⁹ Mona Mahmoud and Mike Lanchin, *Basra militants targeting women*, BBC, 15 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7095209.stm.

²³⁰ Например на 23 октомври 2007 г. въоръжени лица имаха сблъсък с ИСС и освободиха задържания член на Армията на Мехди от главното управление на полицията по време на сражението; Reuters, *Gunmen clash with security forces in Iraq’s Basra*, 23 October 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L2337698.htm>. Британските сили в Басра са под ежедневни минометни и ракетни бомбардировки; виж например: Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 August 2007, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401.html>.

²³¹ Например на 19 ноември 2007 г. шест души бяха убити, сред които пет деца, а двама други бяха ранени, когато ракета „Катюша” удари тяхната къща в квартал Кибла; Hussein Kadhim, *Round-up of Daily Violence in Iraq - Monday 19 November 2007*, McClatchy Newspapers, 19 November 2007, <http://www.mcclatchydc.com/212/story/21764.html>. На 18 октомври 2007 г. един човек бе убит и 14, главно студенти, бяха ранени, когато устройство с експлозив избухна пред едно училище в централната част на Басра; VOI, *15 people killed, injured as bomb explodes in central Basra*, 18 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/22990. На 25 септември 2007 г. двама полицаи бяха убити, а 17 други – ранени, при самоубийствен атентат с кола-бомба до полицейското управление в квартал Ашар в центъра на град Басра; Laith Hammoudi, *Round-up of Daily Violence in Iraq - Tuesday 25 September 2007*, McClatchy Newspapers, 25 September 2007, <http://www.mcclatchydc.com/212/story/19950.html>.

²³² Valentinas Mite, *Iraq: Karbala Fighting Raises Specter Of Broader Shi’ite Clashes*, RFE/RL, 29 August 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/08/bf1e8ee2-e8a3-49c0-9f1d-4f499743ef1b.html>. Виж също: Sam Dagher, *As British leave Basra, militias dig in*, Christian Science Monitor, 28 August 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0828/p01s03-wome.html>

„(з)адачата е много трудна и условията са изключително опасни, защото всяка партия върва, че тя именно представлява закона, и всеки елемент смята себе си за национален герой. В града действат десетки или дори стотици милиции (...).“²³³

Предвид проникването на членове на милициите в силите за сигурност,²³⁴ справянето с въоръжените милиции си остава сериозно предизвикателство. Местното население води в голяма степен затворен живот по домовете си, поради страха от насилие и строгото налагане на ислямските правила от страна на милициите.²³⁵ Мнозина не виждат никакъв друг изход, освен да търсят закрила от някоя от доминиращите групировки.²³⁶

2. Провинции Диуания, Мисан, Уасит, Мутанна и Ди Кар

Тези провинции са свидетели на многобройни редовни сражения между Армията на Мехди и Бадр/ свързания с Бадр ИСС,²³⁷ и политическите убийства на членове на ВСИРИ.²³⁸ През август 2007 г. управителите на провинциите Мутанна и Дивания, и двамата членове на ВСИРИ/ Бадр, бяха убити при крайпътна бомбардировка, приписвана на членове на Армията на Мехди. Ал Садр отрича участието на Армията на Мехди²³⁹.

²³³ Basil Adas, *Basra police chief 'ready to deal with armed militias'*, Gulf News, 7 October 2007, <http://archive.gulfnews.com/articles/07/10/08/10158772.html>. Гълф Нюз също се позовават на статистика от Университет в Басра, която показва, че близо 250 000 лица са включени във въоръжените милиции и около 144 групи на милиции в Басра.

²³⁴ Виж по-горе бележка 211.

²³⁵ Sam Dagher, *'Shiite Taliban' rises as British depart Basra*, Christian Science Monitor, 18 September 2007, <http://www.csmonitor.com/2007/0918/p11s01-wome.html>. Виж също: Karen DeYoung and Thomas E. Ricks, *As British Leave, Basra Deteriorates*, The Washington Post, 7 August 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/08/06/AR2007080601401_pf.html

²³⁶ ICG, *Basra report June 2007*, стр. i, виж по-горе бележка 118.

²³⁷ Например при избухналите двудневни сблъсъци между бойци на Армията на Мехди и ИСС в Самауа, столицата на провинция Мутана през юли 2007 г. се съобщава за осем жертви и над 66 ранени; VOI, *Iraqi security forces take control of Samawa as negotiations with Sadr's office fail – official*, 9 July 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/19218. Град Насирия, столицата на провинция Ди Кар, беше сцена на жестоки боеве между бойци на Армията на Мехди и ИСС, свързани с ВСИРИ през средата на юни 2007 г. В резултат на тези сблъсъци загинаха 35 души и бяха ранени 125. Ситуацията се успокои след намесата на американските сили; Michael Gordon and Alissa J. Rubin, *Heavy Fighting as U.S. Troops Squeeze Insurgents in Iraq City*, The New York Times, 21 June 2007, <http://www.nytimes.com/2007/06/21/world/middleeast/21iraq.html>; Reuters, *Police, gunmen clash in south Iraq, 35 killed, 19 June 2007*, <http://www.reuters.com/article/newsOne/idUSL191306220070619>; Също така през средата на юни британски и иракски войски, подкрепени от хеликоптери, водиха интензивни боеве срещу бунтовниците на ИСС в Амара и Маджар ал Кабир в провинция Мисан, като бяха убити най-малко 35 души, сред които се съобщава и за цивилни; Damien Cave, *U.S. and Iraqi Troops Begin Big Offensive*, The New York Times, 18 June 2007, <http://www.nytimes.com/2007/06/18/world/middleeast/18cnd-Iraq.html>. Виж също: AFP, *30 killed in battles with Shiite militants in Iraq*, 18 June 2007, http://rawstory.com/news/afp/30_killed_in_battles_with_Shiite_mi_06182007.html; Stephen R. Hurst, *Shiite Militia Briefly Seizes Amarah*, AP, 20 October 2006, <http://www.cbsnews.com/stories/2006/10/20/ap/world/mainD8KSKG9G0.shtml>

²³⁸ Например на 3 октомври 2007 г. Али Хюсеин ал Замли, ключов водач на ВСИРИ в Дивания и член на Окръжния съвет на Ифак бе убит от въоръжени лица; VOI, *Key ВСИРИ's leader killed in Diwaniya*, 3 October 2007, http://www.iraquupdates.com/p_articles.php/article/22511.

²³⁹ Мохамед Али ал Хасани, губернатор на Мисан, бе убит при експлозията на крайпътна бомба близо до автомобилната колона, с която е пътувал към столицата на провинцията Самауа. Губернаторът е бил ключова фигура в Организацията „Бадр“; BBC, *Roadside bomb kills Iraq governor*, 20 August 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6954467.stm. Халил Джалил Хамза, губернатор на Диуания, и началникът на полицията в провинцията, генерал-майор Халид Хасан, бяха убити при крайпътна експлозия на 11 август 2007 г.; Chris Collins and Leila Fadel, *Blast kills key Iraqi governor*, McClatchy Newspapers, 11 August 2007, <http://www.mcclatchydc.com/homepage/story/18858.html>. Според

МНС-И имат редовни сблъсъци с Армията на Мехди и отскоро – с една групировка, наричаща себе си Катаиб ал Хюсеин или „Батальоните на Хюсеин”.²⁴⁰ Американски, полски²⁴¹ и иракски части са участвали в жестоки сражения с милицията за контрола на град Диуания.²⁴² Според шейх Хюсеин ал Бедери, председател на съвета на провинция Диуания, 50% от територията на провинцията е извън контрола на държавата.²⁴³ На 17 ноември 2007 г. ИСС, с подкрепата на МНС-И, стартираха план за сигурност с кодовото название “*Lion’s Leap*” (б.прев. „Лъвски скок”) за изкореняване на милициите и възстановяване на контрола в провинцията.²⁴⁴ Според сведенията са арестувани десетки милиции от Армията на Мехди, а офисът на ал Садр в град Нафар, южно от град Диуания, е бил нападен. Началникът на полицията на Диуания, генерал-майор Али Акмуш каза, че 70 полицаи, включително и офицери, са били освободени заради връзките им с милициите.²⁴⁵

В тези провинции има целеви убийства на религиозни и племенни водачи, служители по сигурността и лица, свързани с МНС-И, журналисти, други специалисти и членове на малцинствени групи.²⁴⁶ Съобщава се също и за убийствата на бивши членове на

Министерството на отбраната на САЩ „и двамата губернатори са давали отпор на експанзията и контрола на Армията на Мехди; USDoD, *Measuring Stability and Security in Iraq September 2007*, стр. 24, виж бележка под линия 29 по-горе.

²⁴⁰ Ali Salaman, *Security worsens in Diwaniya*, Azzaman, 18 October 2007,

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23004.

²⁴¹ Около 2000 войници от МНС-И са разположени в провинциите Уасит и Диуания, ръководени от полските войски като част от МНС-И. войските предоставят подкрепа на 8 дивизия на Иракската армия и обучение на ИСС в тези провинции; Multinational Division Central South, *An Outline History*,

<http://www.piomndcs.mil.pl/index.php?akcja=multinational>.

²⁴² Например крайпътна бомба уби седем иракски полицаи близо до град Диуания на 17 октомври 2007 г.; BBC, *Roadside bomb kills Iraq police*, 17 October 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7048442.stm. На 15 октомври 2007 г. въоръжени лица започнаха едновременен минохвъргачен и автоматичен огън по две главно полски военни бази в град Диуания като убиха четири деца и раниха 17; Aseel Kami, *Militants mortar Polish bases in Iraq*, Reuters, 15 October 2007,

http://www.boston.com/news/world/middleeast/articles/2007/10/15/militants_mortar_polish_bases_in_iraq/. На

7 октомври 2007 г. екстремисти извършиха минохвъргачно нападение срещу временна база на МНС в квартал Искан на град Диуания, в резултат на което раниха десет цивилни граждани, включително седем деца в близкото училище; MNF-I, *Extremists mortar school in Diwaniyah*, 11 October 2007, http://www.mnf-iraq.com/index.php?option=com_content&task=view&id=14547&Itemid=128. На 18 август 2007 г.

избухнаха сражения между бойците на Армията на Мехди и американските сили в Кут; VOI, *Clashes broke out between fighters of Shiite leader Muqtada al-Sadr’s Mahdi Army militias and U.S. forces in Kut*, 20 August 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/20790. Жестоки боеве имаше също така и през април 2007 г., за които се съобщава, че са отнели живота на над 40 души, включително и цивилни; ;

IRIN, *IRAQ: “Humanitarian catastrophe” looms in Diwaniyah*, 11 April 2007,

<http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=71559>. Виж също: Sumedha

Senanayake, *Iraq: Al-Sadr Tries New Tactics, But Strategy Still The Same*, RFE/RL, 10 April 2007,

<http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/04/44204d6b-7af2-4143-87ce-7273a572656.html>. Също така има

сведения, че шиитските милиции се борят за контрол над доходоносното производство на опиум в провинцията; Patrick Cockburn, *Opium: Iraq’s deadly new export*, The Independent, 23 May 2007,

http://news.independent.co.uk/world/middle_east/article2573299.ece.

²⁴³ VOI, *Security plan in Diwaniya starts, 12 suspects arrested*, 17 November 2007,

http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/24044.

²⁴⁴ Пак там.

²⁴⁵ AFP, *Iraq cracks down on Sadr militants*, 19 November 2007,

http://news.yahoo.com/s/afp/20071119/wl_mideast_afp/iraqunrest_071119124824;_ylt=AuKRm9beD1tMBsuP

[Obs4151X6GMA](http://news.yahoo.com/s/afp/20071119/wl_mideast_afp/iraqunrest_071119124824;_ylt=AuKRm9beD1tMBsuP).

²⁴⁶ Според ЮНАМИ СПЧ „и сравнително по-спокойните райони на провинциите Мисан, Уасет, ал Мутана и Дхи-Кар са засегнати от общата нестабилност както и от напрежението в резултат донякъде на бързия наплив на разселено население. Особено преобладаващи са целевите политически

партията Баат.²⁴⁷ В провинция Уасит има също и убийства, които могат да бъдат окачествени като сектантски.²⁴⁸ ВКБООН има информация, че са се увеличили мерките за „обществен контрол“.²⁴⁹ Особено се е влошило положението на жените в тези провинции през последните месеци. Според сведенията милицията в провинция Мисан е убила една жена и двете ѝ дъщери по обвинения в проституция. Телата им били влачени по главната улица на Амара и са били осакатени.²⁵⁰

3. Провинции Кербала и Наджеф

Така наречените „провинции от среден Ефрат“, Кербала и Наджеф, където се намират най-свещените за Исляма места и центърът на ислямската теология,²⁵¹ са свидетел на редовни инциденти, свързани със сигурността от 2003 г. насам, включително (самоубийствени) атаки срещу предимно шиитско цивилно население, МНС-И и ИСС и работещите за тях лица.²⁵² Има целеви политически убийства, включително на религиозни²⁵³ и политически водачи, висши държавни служители, други специалисти и бивши членове на Баат,²⁵⁴ и въоръжени конфликти сред съперничаещи се шиитски милиции и сили за сигурност. Сериозен сблъсък, в който според сведенията са участвали въоръжени лица, верни на Ал Садр и управляваните от Бадр сили за сигурност,²⁵⁵ е избухнал на 28 август 2007 г. по време на религиозен фестивал в Кербала. Повече от 50 души са били убити, а 300 – ранени, когато оръдейна стрелба,

убийства, като сред жертвите са бивши членове на партията Баат, професионални групи, студенти, членове на малцинствени групи и служители по сигурността;” UNAMI/HRO, *Human Rights Report, January – March 2007*, стр. 6, http://www.uniraq.org/FileLib/misc/HR_Report_Jan_Mar_2007EN.pdf. Виж също по-горе бележка 222 за заплахите срещу сабейцо-мандейци.

²⁴⁷ Виж Анекс VII – Списъци на инцидентите в провинции Диуания, Мисан, Уасит, Мутанна и Ди Кар за подробен преглед на целевите убийства, засягащи определени групи

²⁴⁸ Например на 19 ноември 2007 г. полицията откри телата на четирима мъже в река Тигрис близо до град Суайра. Всички те са били измъчвани и застреляни; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Nov 20*, 20 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L20712603.htm>. На 18 ноември 2007 г. полицията извади от река Тигрис в Суайра телата на двама мъже, по които са намерени следи от насилие; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Nov 19*, 19 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L1969597.htm>. На 27 октомври 2007 г. две тела с огнестрелни рани и следи от насилие бяха извадени от река Тигрис в Суайра; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Oct 27*, 27 October 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L27470493.htm>. На 23 ноември 2007 г. осем разчленени тела бяха откарани в главната болница в Кут за последните три дни; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Nov 23*, 23 November 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/ANW337631.htm>.

²⁴⁹ Виж също: Mariam Karouny, *Shi'ite tribal leaders in Iraq say Islamism on rise*, Reuters, 16 October 2007, <http://www.reuters.com/article/idUSKAR64431320071016?pageNumber=1>.

²⁵⁰ Информация, получена от ВКБООН, ноември 2007 г.

²⁵¹ Шитските фракции също се борят за контрола над тези градове, които освен своето символично значение, също така привличат милиони посетители ежегодно и парични дарения от поклонниците; AP, *Violence in Iraq's south threatens to overshadow gains elsewhere*, 31 August 2007, <http://www.iht.com/articles/ap/2007/08/31/africa/ME-ANL-Iraq-Shiites-Fighting-Shiites.php>.

²⁵² Виж Анекс VIII – Списъци на инцидентите в провинциите Кербала и Наджеф.

²⁵³ За възможните мотиви и извършителите на тези и други убийства на висши шиитски религиозни водачи, Kathleen Ridolfo, *Iraq: Killings In Shi'ite Holy City Expose Growing Splits*, RFE/RL, 17 August 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/08/22663f9b-f2f0-4993-8e11-570a966bcf03.html>.

²⁵⁴ Пак там.

²⁵⁵ В Кербала ИСС са главно свързани с организацията Бадр; виж например: Stephen Farrell, *50 Die in Fight Between Shiite Groups in Karbala*, The New York Times, 29 August 2007, <http://www.nytimes.com/2007/08/29/world/middleeast/29iraq.html>; Charles Crain, *Iraq Militias Fighting for Supremacy*, The Time, 29 August 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1657449,00.html>.

минометни снаряди и ръчни гранати експлодираха сред богомолците.²⁵⁶ Милицията също атакува множество офиси на ВСИРИ в южната централна част на страната и в Багдад през следващите дни.²⁵⁷ Въпреки обещаното временно примирие между ВСИРИ и ал Садр, огънят бе възобновен в Кербала в края на октомври 2007 г., като доведе до голям брой цивилни жертви.²⁵⁸ Ситуацията продължава да бъде напрегната.²⁵⁹

4. *Провинция Бабил*

В провинция Бабил има смесено сунитско и шиитско население и през 2005 г., 2006 г. и 2007 г. тя е сцена на множество сектантски убийства и силна бунтовническа дейност, особено в т.нар. „Триъгълник на смъртта” южно от Багдад, където се намират градовете Юсуфия, Махмудия, Искандрия, Мусайиб и Латифия.²⁶⁰ Според сведенията АКИ и други сунитски бунтовнически групи са установили бази в този район за нападение на Багдад и провеждат нападения срещу шиитските райони далеч на юг.²⁶¹

През изминалата година провинцията бе сцена и на няколко от най-унищожителните бомбардировки след 2003 г., включително и двойния самоубийствен бомбен атентат в местен пазар в Хила на 1 февруари 2007 г., когато бяха убити най-малко 60 и ранени

²⁵⁶ Joshua Partlow and Sudarsan Raghavan, *Sadr's Militia Blamed for Deadly Shi'ite-on-Shi'ite Melee*, The Washington Post, 7 October 2007, http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/10/06/AR2007100601476_pf.html. Виж също: Valentinas Mite, *Iraq: Karbala Fighting Raises Specter Of Broader Shi'ite Clashes*, RFE/RL, 29 August 2007, <http://www.rferl.org/featuresarticle/2007/08/bf1e8ee2-e8a3-49c0-9f1d-4f499743ef1b.html>.

²⁵⁷ Например на 30 август офисът на ВСИРИ в Куфа както и два офиса в района на Ал Хашимия, южно от Хила, бяха изгорени; VOI, *Gunmen burn ВСИРИ's office in Kufa*, 30 August 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/21208; пак там, *Gunmen set two ВСИРИ's offices on fire in Babel*, 30 August 2007, <http://www.aswataliraq.info/look/english/article.tpl?IdLanguage=1&IdPublication=4&NrArticle=53901&NrIssue=2&NrSection=1>. На 28 август 2007 г. няколко офиса на ВСИРИ в и около Багдад бяха нападнати (Кадмия, Хабибия, Амил и Хюсеиния); Laith Hammoudi, *Round-up of Daily Violence in Iraq - Tuesday 28 August 2007*, McClatchy Newspapers, 28 August 2007, <http://www.mcclatchydc.com/212/story/19282.html>. Също на 29 август въоръжени лица нападнаха с РПГ главния офис на партията ВСИРИ в центъра на град Наджеф; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, Aug 29*, 29 August 2007, <http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/RAS929990.htm>.

²⁵⁸ VOI, *Karbala deputy governor says militias behind armed clashes*, 23 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23175; пак там, *33 gunmen arrested in clashes in Karbala*, 22 October 2007, http://www.iraqupdates.com/p_articles.php/article/23114.

²⁵⁹ За повече информация относно нестабилното временно примирие между Армията на Мехди и ВСИРИ и увеличаването на целенасочените актове на насилие, като отвличания и политически убийства в Наджеф, виж Charles Crain, *Waiting for a Shi'ite Civil War*, Time, 13 November 2007, <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1683561,00.html>. В Кербала, садристите обвиняват ИСС в систематични нападения и мъчения, включително срещу жени и деца, докато полицията твърди, че милицията на Армията на Мехди извършва политически убийства и други нападения срещу местната полиция, като заявява, че това е причината за системното намаляване на редиците ѝ; DPA, *Shiite police, Sadr movement at loggerheads in Karbala*, 7 November 2007, <http://www.earthtimes.org/articles/show/138186.html>. Виж също: BBC, *Mehdi Army had 'reign of terror'*, 9 November 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7087500.stm.

²⁶⁰ Виж например: Bushra Juhi, *Iraq Gunmen Kidnap 20 Sunni Agency Workers*, AP, 19 July 2006, <http://www.cbsnews.com/stories/2006/07/19/ap/world/mainD8IV58O80.shtml>; AP, *Rampage kills 50 in Iraqi market*, 17 July 2006, http://www.usatoday.com/news/world/iraq/2006-07-17-iraq-violence_x.htm; Salam Farraj, *Sectarian killings spark Shi'ite exodus from Triangle of Death*, AFP, 20 May 2005, [http://www.reliefweb.int/rw/RWB.NSF/db900SID/EVOD-CKH6N?OpenDocument&Click="](http://www.reliefweb.int/rw/RWB.NSF/db900SID/EVOD-CKH6N?OpenDocument&Click=).

²⁶¹ Виж например: Bill Roggio, *Operation Phantom Thunder: The Battle of Iraq*, The Long War Journal, 21 June 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/06/operation_phantom_fu.php.

150 души,²⁶² и убийството на най-малко 90 шиитски поклонници при двоен самоубийствен бомбен атентат в столицата Хила на 6 март 2007 г.²⁶³

Между юни и август 2007 г. МНС-И/ИИС предприе две големи военни офанзиви в провинция Бабил, насочени срещу АКИ и други екстремисти.²⁶⁴ Съвсем наскоро местни жители и племена поеха инициативата да се борят с АКИ наред с МНС-И, което според сведенията доведе до значително намаляване на насилието.²⁶⁵ Въпреки относителната сигурност в някои части на провинцията обаче, ежедневно се съобщава за инциденти, свързани със сигурността, особено в Искандрия, които включват самоубийствени атаки и крайпътни бомби,²⁶⁶ нападения срещу МНС-И/ИИС и подкрепящите ги, насилие от племената и милициите, сектантски убийства и отвличания и политически убийства на местни служители и цивилни лица.²⁶⁷ Няколко сунитски джамии са били обект на нападение през 2007 г.²⁶⁸

²⁶² James Glanz, *Iraq Suicide Bombers Kill 60 and Wound 150 in Market in Southern City*, The New York Times, 2 February 2007, <http://www.nytimes.com/2007/02/02/world/middleeast/02iraq.html>.

²⁶³ BBC, *Scores of Iraqi pilgrims killed*, 6 March 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6423633.stm.

²⁶⁴ „Операция Марн Торч” е насочена към района на Араб Джабур, на югоизток от Багдад, а „Десантен орел” – срещу района на Махмудия, включително „триъгълника на смъртта”, на югозапад от Багдад; Joshua Partlow and John Ward Anderson, *Troops Pushing South Through Insurgent Area*, The Washington Post, 22 June 2007,

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/06/21/AR2007062100597.html>. Виж също: Bill Roggio, *Operation Phantom Thunder: The Battle of Iraq*, The

Long War Journal, 21 June 2007, http://www.longwarjournal.org/archives/2007/06/operation_phantom_fu.php.

²⁶⁵ Bill Roggio, *Counterinsurgency success in Haswa*, The Long War Journal, 13 September 2007,

http://www.longwarjournal.org/archives/2007/09/counterinsurgency_su.php. Виж също: Gerry J. Gilmore, *Citizens Groups Help Pacify Former 'Triangle of Death'*, American Forces Press Service, 5 October 2007, <http://www.globalsecurity.org/wmd/library/news/iraq/2007/10/iraq-071005-afps02.htm>.

²⁶⁶ Например на 24 юли 2007 г. самоубийствена бомбена атака уби 26 души и рани 70 на многолюдния пазар в Хила; Reuters, *FACTBOX-Security developments in Iraq, July 24*, 24 July 2007, <http://www.reuters.com/article/latestCrisis/idUSL24641760>.

²⁶⁷ Виж Анекс IX – Списъци на инцидентите в провинция Бабил.

²⁶⁸ Несъмнено в отговор на една атака срещу шиитската джамия Хилани в Багдад на 19 юни 2007 г., според сведенията милицията взривила бомба в сунитска джамия в Хасуа на 20 юни 2007 г. Няколко часа по-късно една джамия и къщата на имама до нея са били атакувани. Същият ден сунитски джамии в Искандрия и Джбела са били нападнати; USDoS, *International Religious Freedom Report 2007 – Iraq*, виж по-горе бележка 162.

V. Заключение

Ситуацията със сигурността в някои части от Централен Ирак се е подобрила през периода от февруари до ноември 2007 г. Сред най-видимите проявления са значителното намаляване на убийствата и общия брой на цивилните жертви. В Централен и Южен Ирак обаче продължава нарушаването на правата на човека, както и насилието между отделните секти и вътре в тях. Освен това, голяма част от очакваните политически промени все още не са предприети. Като цяло, ситуацията остава във висока степен критична и непредсказуема.

Продължава както вътрешното, така и външното разселване в резултат на сериозното нарушаване на правата на човека и насилие между и вътре в отделните секти. За разселените лица е изключително трудно да се придвижват на територията на Ирак и в съседните държави, поради по-рестриктивната политика, прилагана на границите на провинциите и държавата. От друга страна, значителен напредък в периода след издаването на Насоките за критериите е завръщането на разселени иракчани както от територията на страната, така и извън нея. Броят на завърналите се е сравнително скромнен. Не може да се установени ясно изразена тенденция нито за броя на завърналите се, нито за мотивите или устойчивостта на тази тенденция. По показанията на завърналите се, интервюирани от ВКБООН относно причините за тяхното завръщане и обективната ситуация в Ирак, ВКБООН не може да направи заключение, че тези завръщания сигнализират за ситуация, която би дала основания на този етап за промяна на позицията му относно търсещите убежище от Ирак.

Актуализираната информация не показва, че в периода между февруари и декември 2007 г., дори и най-значителните подобрения в сигурността и политиката, са намерили израз в политическо помирение, изграждане на силни и несектантски държавни институции, възстановяването на закона и реда, реформирането и адекватното предоставяне на услуги. По този начин ВКБООН поддържа позицията, първоначално изложена в Насоките за критериите по отношение оценката на нуждата от международна закрила на търсещите убежище от Ирак. Накратко, тази позиция е следната:

Във връзка с търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак:

- ВКБООН счита, че търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак се нуждаят от международна закрила.
- Търсещите убежище лица от Централен и Южен Ирак трябва да се считат за бежанци въз основа на критериите на конвенцията от 1951 г.
- В случаите, при които такива търсещи убежище лица не се признават за бежанци съгласно критериите на Конвенцията от 1951 г., трябва да им бъде предоставена международна закрила чрез прилагането на разширеното определение за бежанец или по друг начин чрез допълнителни форми на закрила.
- ВКБООН счита, че като цяло няма алтернатива за вътрешно бягство/алтернатива за вътрешно преселване (АВБ/АВП) в Централен и Южен Ирак. Когато обаче трябва да се оцени наличието на алтернатива чрез национална процедура, това

трябва да бъде направено внимателно, като се вземат предвид специфичните обстоятелства при кандидатстващия. Въпросът с наличието на АВБ/АВП в трите северни провинции за лица от Централен и Южен Ирак трябва да бъде внимателно преценяван за всеки отделен случай, като особено се вземе под внимание, анализа на приложимостта и основателността в Насоките за критериите.

По отношение на търсещите убежище иракчани от трите северни провинции:

- Нуждата от международна закрила на търсещите убежище иракчани от трите северни провинции трябва да бъде индивидуално преценявана въз основа на определението за бежанец на Конвенцията от 1951 г. В случаите, когато търсещият убежище не се признава за бежанец съгласно Конвенцията от 1951 г., но въпреки това докаже нужда от закрила, за които допълнителните форми на закрила могат да бъдат подходящи, случаят трябва да бъде преценяван съобразно това.
- ВКБООН смята, че няма АВБ/АВП за търсещите убежище от трите северни провинции в Централен и Южен Ирак. Където има вероятност за АВБ/АВП на територията на самите три северни провинции, тя трябва да бъде проучена внимателно за всеки отделен случай. Специално внимание трябва да бъде обърнато на подчертаните в Насоките за критериите категории лица, които несъмнено не биха могли да намерят АВБ/АВП в трите северни провинции.

Във всички случаи, трябва да се обърща съответното внимание на възможните основания за изключване съгласно чл. 1(F) от Конвенцията от 1951 г.

Долуподписаната Магданела Златкова Делинешева удостоверявам верността на извършения от мен превод от английски на български език на горния документ.

Преводът се състои от 48 (четиридесет и осем) страници.

Преводач: Магданела Златкова Делинешева, ЕГН: 6511111474